

D II 196982

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

LETO XIX.

JANUAR, 1970

ŠTEVILKA 1

MISLI

DAN MIRU — LETO MIRU?

ZE TRETJIČ SE JE LETOS 1. januar slavil kot "dan miru". Zgodilo se je to prvič na pobudo papeža Pavla na novo leto 1968. Takrat je sv. oče pozval ves svet, naj začne vsako leto prvi dan v letu praznovati kot dan miru. Odziv je bil dosti dober, predlagano praznovanje je ostalo. Upajmo, da za vedno.

Zares, česa naj si človek bolj želi za "srečno novo leto" kot miru? Najprej tistega splošnega svetovnega miru, ki pomeni, da nikjer ne razsaja divja vojna, potem pa miru, ki pomeni vse več kot čas brez vojne — medsebojno sporazumevanje in celo prijateljstvo. Kako je že izrekel to misel papež?

"Mir temelji na novem duhu, ki mora prešiniti skupno življenje narodov, na novem pojmovanju človeka, njegovih nalog in njegove usode. Dolga pot je še potrebna, da postane to pojmovanje vsesplošno. Nova vzgorja mora navajati nove rodove k medsebojnemu spoštovanju narodov, k bratstvu med ljudmi, k medsebojnemu sodelovanju vseh različnih rodov zaradi napredka in razvoja. Mednarodne organizacije, ustanovljene s tem namenom, morajo vsi podpreti. Treba jih je boljše poznati in priznati njihovo vzvišeno poslanstvo, dati jim primerna sredstva za delo. Dan miru naj počasti te ustanove, pridobiva ugled njihovim dejavnostim in budi zaupanje vanje.

"Spomnimo se enega: mir ne sme biti postavljen na lažnive lepe besede, ki jih ljudje vzamejo za dobro, ker pač ustrezajo njihovim željnim pričakovanjem, toda ker so pač lažnive, na iščejo rešničnega miru, ampak so izraz hrepenenja po ob-

lasti in strankarskih koristih. Besede o miru morajo biti izraz odkritosrčnosti, pravičnosti in ljubezni med narodi, državami in državljani.

"Prav temu resničnemu miru torej, pravičnemu in postavljenemu na iskreno priznanje človeških pravic in neodvisnosti vsakega naroda, želimo posvetiti ta Dan miru. Zato vabimo k temu praznovanju vse pametne in močne ljudi."

Tudi za letošnji "Dan miru" je izrekel podobne misli. Dodal je še nekaj novih, kakor da odgovarja tistim, ki se z njegovimi napori za mir ne strinjajo:

"Mir ni strahopetnost, ni znamenje človekove malosrčnosti. Mir je moralna moč, ki naj prej ko mogoče nadomesti brutalno nasilje orožja. Mir je ime človeku, ki je nehal biti svojemu sočloveku volk. Mir je človek, ki nosi v sebi nepremagljivo moralno moč. Tak človek naj ima, mora imeti, odločilno besedo v današnjem svetu.

"Nismo poklicani, da izrečemo sodbo, kdo ima prav in kdo ne v sodobnih nasprotjih med narodi, državami, rodovi in družbenimi razredi. Je pa naš poklic, da planemo v ta metež medsebojnih sporov z vzklikom: MIR VAM BODI! Naše poslanstvo je, da opominjamo ljudi: BRATJE STE! Naša naloga je, da učimo ljudi drug drugega ljubiti, se medsebojno sporazumeti in vzgajati vsak samega sebe in druge za ljubi božji MIR."

In zdaj je za nami tudi letošnji Dan miru. Kdaj pride čas, da bo dan miru zgolj uvod v — LETO MIRU? Ali bodo še vedno papeževe očetovske besede preglasovali s hrupnimi klici na korajžo — razni Nasserji s strojnico v rokah?

SLOVENSKE ŠKOFJE OB IZSELJENSKI NEDELJI

svojim vernikom doma in na tujem

Tudi to pismo — zares pastirsko pismo slovenskih škofov — je bilo namenjeno za izseljensko nedeljo, prvo adventno v preteklem letu. Doseglo nas je pa še bolj pozno kot ono od g. Kunstlja, ki so ga prinesle decembrske MISLI. Nič za to, če ga beremo šele v januarju — nikoli ni prepozno, da tako lepe očetovske besede resno premislimo in si jih vzamemo k srcu. — Ur.

ZE MNOGO LET OBHAJAMO pri nas na prvo adventno nedeljo "izseljensko nedeljo", kakor nam jo tudi naroča nedavno izišlo navodilo svetega sedeža "o pastirski skrbi za izseljence". Ta dan naj bi mi doma in vi, naši dragi "po svetu razkropljeni bratje in sestre", še bolj začutili, da smo vsi sinovi enega naroda, obenem pa tudi sinovi ene matere katoliške Cerkve. Veže nas torej naravna in nadnaravna vez v eno družino. Zato bi radi slovenski škofje ob tej nedelji spregovorili vsem o velikem sodobnem problemu izseljevanja, ki je zavzelo tako velik obseg.

1. "Veselje in upanje, žalost in zaskrbljenost današnjih ljudi, posebno ubogih in vseh kakor koli trpečih — to je tudi veselje in upanje, žalost in zaskrbljenost Kristusovih učencev; in ničesar resnično človeškega ni, kar bi ne našlo odmeva v njihovih srcih". — Tako nam govori 2. vatikanski koncil. Mi, vaši škofje, ki smo z vami sinovi istega naroda, ne moremo drugače misliti in čutiti, kakor da z vami delimo veselje in vašo zaskrbljenost. In vsi moramo biti zares zaskrbljeni zaradi vsenarodnega problema izseljevanja.

2. Problem izseljevanja ima pri nas že dolgo zgodovino. Po Ameriki in Kanadi je mnogo pokopališč s skoro samimi slovenskimi imeni. Zadnja desetletja pa je šlo čez mejo toliko naših ljudi, da danes skoro ni več vasice pri nas, iz katere ne bi bilo vsaj nekaj ljudi odsotnih, bodisi za stalno bodisi vsaj začasno. Vsakdo, ki je obhajal svoje slovo in odhajal zdoma, je imel svoj poseben razlog. Večina jih odhaja predvsem zato, da bi si v tujini zaslužili boljši kos kruha in da bi tako mogli oskrbeti svoje družine. Nekateri odhajajo zaradi izpopolnitve v kvalifikaciji, drugi spet bi si radi ustanovili družino in imeli dom. Res je, da

ima človek po naravi pravico bivati na domači zemlji, da pa mu tudi nihče ne more zaradi človekove svobode omejevati njegove želje, da bi pogledal v široki svet in si v njem morda zagotovil boljše življenje. Zato nikakor ne mislimo obsojati tistih, ki so odšli iz domovine iz resnične potrebe in z najboljšimi nameni. Le to bi radi, da bi vez med njimi in domovino ter Cerkvijo še nadalje ostala trdna, da jim ne bi morda materialna korist postala mnogo večja duhovna škoda.

3. Vemo pa, da je mnoge med nami zajela nekaka psihoza, da morajo iti v svet, čeprav ni za to resnične potrebe. Koliko naših kmečkih domov je ostalo praznih ali pa v njih samevajo samo stari ljudje, ki z veliko težavo obdelujejo posestva, da ne bi postala puščava. Žalostni so primeri, ko ne odhajajo samo gospodarji družin, ampak tudi mlade matere, ki nedorasle otroke prepuščajo starim staršem ali drugim ljudem. Nič ni bolj usodnega kakor razbita družina! Še mnogo bolj žalostno je, da mnogi mladi zakonci takoj po poroki prekinejo zakonsko skupnost in eden odide v tujino, drugi naj varuje dom. Ravno prvi meseci so za mlade zakone najvažnejši, ko naj bi sem mlada zakonca zares zrasla v duhovno enoto, ki naj traja do smrti. Če se v prvih tednih odtujita, obstaja nevarnost, da si bosta vse življenje tuja.

4. To so za nas vse veliki narodni problemi. Tudi mi se čutimo za člane tega naroda. Zavestno smo povezani s tem narodom in nosimo v sebi njegovo preteklost in njegovo sedanost. Zato pa ne moremo biti brezbrizni za njegovo bodočnost. Z odprtimi očmi gledamo to stvarnost in premnoge probleme, ki nastajajo zaradi tega. Boli nas tako močan odtok naše krvi v tujino in bojimo se, da se bodo slej ali prej morali doma pokazati znaki slabokrvnosti. Če mislimo pri tem še na večje upadanje natalitete pri nas, nas mora zares prevzeti strah pred postopnim izumiranjem naroda.

5. Ob teh dejstvih, ki smo jih morali ugotoviti, pa bi radi naslovili besedo spodbude vsem prizadetim. Radi bi povedali tistim, ki se odpravljajo na pot v tujino, naj dobro prej pred Bogom premislijo, ali je res prav in potrebno, da gredo. Naj si predočijo vse nevarnosti zase in za družino doma in se šele potem odločijo.

Tistim pa, ki so odšli, bi radi povedali besedo poguma. Omenjeno najnovejše navodilo svetega sedeža o pastirski službi za izseljence pravi v točki 11: "izseljenci nosijo s seboj svoj način mišljenja, svoj jezik, svojo kulturo in svojo vero. Vse to sestavlja tako imenovano duhovno dediščino misli, izročila in kulture, ki se bo nadaljevala tudi izven domovine. Povsod je treba računati s to dediščino".

Ko odhajate v tujino, dragi bratje in sestre, nesite s seboj vso bogato dediščino svojih domov. Ljubite svoj jezik, ljubite vso narodovo kulturo. Zastopajte ponosno pred drugimi narodi naš narod. Njegova zgodovina je tako lepa in njegovo duhovno bogastvo tako veliko, da nas ni treba biti sram pred nikomer. Ostanite povsod zavedni Slovenci, čeprav vam isto omenjeno navodilo priporoča, da se učite jezika tujega naroda, ker vam to pomaga do duhovnega bogastva drugega naroda in do lažjega življenja v novo okolje.

Nesite s seboj ponosno tudi svojo vero. Vemo, koliko nevarnosti je v tujini za vašo vero in versko-nravno življenje. Ko se razbije družina, se mnogokrat razbije tudi vera v družini. Vedno bolj umira tudi zavest npravne odgovornosti. Vest rada počasi otopi. Pozabljamo radi na velika načela poštenja, zvestobe in ljubezni. Tako je nevarnost, da bi polagoma umirali tudi v npravnem pogledu. Polagoma pozabljamo na duhovne vrednote, od katerih človek živi, na katerih družine stoje, ki so pogoj tudi za zdravje in življenje naroda. Cerkev se tega dobro zaveda in bi vam rada pomagala.

6. Naša dolžnost je, da bi vam tudi v tujino poslali dovolj duhovnikov, ki bi vas duhovno oskrbovali. Zavedamo se, da je teh duhovnikov še premalo in bomo zato skrbeli, da vam pošljemo še novih. Vas, dragi izseljenci, pa prosimo, oklenite se teh svojih dušnih pastirjev, pomagajte drug drugemu, da boste prišli z njimi v stik, obveščajte se med seboj, kje in kdaj se vrši božja služba za vas. Širite med seboj versko časopisje, sveto pismo in druge verske knjige. Duhovniki bodo vedno vaši svetovalci in vodniki k resničnim vrednotam vašega življenja. Lomili vam bodo kruh božje besede in vas zbirali okoli oltarja. Spolnujte svoje verske dolžnosti in Bog miru bo z vami.

Obdržite stalno zvezo s svojo družino. Bodite zvesti svojim družinam. Ne pozabite, kako vas vaši domači zaskrbljeno spremljajo v nočeh brez spanja. Ostanite zvesti svojemu človeškemu dostojanstvu in svojemu krščanskemu prepričanju.

7. Na izseljensko nedeljo je dolžnost nas vseh, ki smo ostali doma, da se v krščanski ljubezni še posebej povežemo z vami, da vam sporočimo to,

Misli, January, 1970

kar so sporočili Judje svojim po svetu razkropljenim bratom: "Mi tukaj molimo za vas!" Molili bomo, da bi vsi ostali ena družina v Bogu.

8. In končno naj velja naša beseda še vam, dragi sobratje izseljenski duhovniki, ki ste se v krščanskem pogumu in ljubezni odločili za nelahko službo, da boste daleč od domovine vztrajali pri svojih bratih in jim boste prijatelji, svetovalci, pomočniki. Vaša naloga je, da svoje brate potrjujete v veri, da jih hranite z božjo besedo in razkropljene zbirate ob Gospodovem oltarju v božjo družino. Vaše poslanstvo je povsem duhovne narave. Ko opravljate svojo duhovno službo, obenem opravljate tudi odlično narodno delo, ker svojim rojakom ohranjate velike duhovne vrednote. Sprejmite našo besedo iskrene zahvale in spodbude. Prosimo vas, da vztrajate še naprej. Prav tako prosimo vse dušne pastirje v domovini, da vzdržujejo stike z verniki iz svojih župnij, ki so odšli s svojih domov, pa naj bo to naravnost ali po njihovih domačih.

Dragi bratje in sestre, pozdravljamo vas vse, blagoslovljamo vas in molimo za vas, da bi bila milost našega Gospoda Jezusa Kristusa z vami vsemi (2 Tes 3, 16).

Slovenski škofje

NOČNI METULJ

I. Burnik

*Obletel sem vse prašne kote
naše skromne hiše,
vsedel sem se prav pod stropom,
kjer sončni kolobar zariše
in meče senco križa
raz bogkov kot.*

*V duši se mi naselila je tihota,
višja sila me je osvojila.
Zaslutil sem sladak obisk. . .
Naj ves predam se mu do kraja:
naj me vodi!*

*O, vem! Za mnoge to ni v modi.
Pa vendar: Sveža je molitev in bogata
kot milost NJEGA,
ki prinaša mir in blagoslov.*

OB SMRTI DR. MIHA KREKA

Karel Mauser

DR. MIHA KREK JE UMRL. Marsikaj se bo na različnih krajih napisalo o njem, napisalo pod različnimi vidiki in z različnimi pogledi. Pisali bodo o doktorju Kreku politiku, o posredovalcu, o osebnosti, ki je vezela tradicijo z novim slovenskim življenjem v zdomstvu in še o marsičem.

Rad bi teh nekaj besedi napisal o doktorju Kreku kot človeku. Nazadnje je sveta resnica: Vsak se rodi kot človek in v zadnji smrtni stiski, ko odhaja pred Boga, odhaja kot človek. Brez prilastkov se rodimo na ta svet, brez prilastkov s tega sveta odhajamo.

Vedno sem cenil in občudoval posebno tri velike duhovne vrednote pri rajnem. Znal je pozabljati krivico, ki mu jo je kdo naredil, znal je biti odkrito preprost in nikoli ni pretiraval ne v sodbah in ne v načrtih.

Znal je pozabljati krivico. Ob njegovi smrti bi rad poudaril, kar se tako strašno pozablja med našimi ljudmi, na kar se tako malo misli, to namreč, da smo po vesti dolžni spoštovati dostojanstvo vsakega človeka, tudi tistega, ki je po svojem poslanstvu politični ali kulturni eksponent. Marsikaka bridka ura je bila v življenju rajnega zavoljo tega, ker mnogi hote ali nehoti pozabljajo, kje je meja med kritiko in krivico. Lahko je govoriti in slikati z velikimi potezami bodočnost in ob istem času v srcu dobro vedeti, da ne nosimo nobene odgovornosti. Zelo težko pa je stati za svojim prepričanjem, stati z odgovornostjo in vedeti, da boš tak stal pred zgodovino. Mislim, da je bilo med nami malo javnih delavcev tako prerečenih in tako krivično obgrizenih, kakor je bil rajni. Vem iz osebnega poznanja da ga je bolelo, vem pa tudi, da je šel skozi vse to kot mož, ki je strašno globoko veroval v večnost in v tisto zadnjo luč, ki bo pokazala nekoč srca, besede, misli in namene vseh v tisti svetlobi, ki je edino resnična. Vedno je znal najti izgovore za tiste, ki so mu krivico naredili. Zaletelost, nepremišljenost, zagrenjenost in velika usta. Mislim, da je bil rajni prav v tem kot človek silno velik.

Znal je biti odkrito preprost. Majhen, živahen, vedno na poti s svojo aktovko ni vzbujal pozornosti. Tako mirno, samo po sebi razumljivo je sprejel nase usodo človeka, ki ni več doma, ki ni več visoke službe in živi, kakor žive drugi ljudje. Znal je govoriti z diplomati, kakor da je še vedno med njimi, med preprostimi je bil njim

Dr. Krek na svatbi sina Aleša

enak. Brez iskanja visokih besedi, brez poudarjanja, da morda več ve kot drugi. Znal je poslušati, znal razčleniti tudi preproste, nerodno povedane besede navadnega človeka in mu vedel odgovoriti tako, da je vprašanje dobilo najlepšo obliko. Nikoli ljudem ni govoril iz napuha, nikoli jim ni govoril tako, kakor da so njegove besede edino zveličavne, toda vselej je lahko vsak videl, da je o tistem, kar govori, v dno duše prepričan. In prav to je dajalo njegovim besedam tisto silo, ki je mnoge dvigala.

In nikoli ni pretiraval ne v sodbah in ne v načrtih. Sodbe in načrti — to dvojje je nekaj, kar slovenski človek tako rad pretirava. Ni lahko presojeti, še težje je soditi. Pa je menda slovenskemu človeku že kar v krvi, da misli, da je k sodbam poklican. Sodi področja, kjer je doma in kjer ni doma, v mezincu ima politiko, in umetnost, preteklost mu je do podrobnosti znana in bodočnost domala tudi vsa. In iz teh sodba rasto načrti. Rajni ni nikoli pretiraval. Ni videl gozda tam, kjer sta bili le dve smreki, in ni videl široke ceste, kjer je bilo komaj za stezo prostora. Vedno je računal z realnostjo, vedno je računal na to, da je slovenska duša sentimentalno nastrojena, da rada sanja. Ni hotel ugašati plamena upanja, narobe, slavil je upanje, toda vedel je, da je nekje tudi veter, hud veter in naj bo plamen tak, da ga lahko vedno čuvamo s svojimi dlanmi.

Takega sem gledal doktorja Miha Kreka in ko mislim, kako se je njegova hoja nenadoma ustavila, kako je obstal za zadnji počitek, sem prepričan bolj kot kdajkoli, da sem ga gledal prav. Zdaj vi-

dim vsa tista drobna in mnoga pota za slovenske begunce, gledanje za stanovanji, gledanje za delom, prenašanje opazk, mislim na to, kolikokrat je bil edini, ki je peljal bolnega človeka v bolnico in ga šel spet iskat. Tisto neprijetno letanje po uradih, ki ga nihče rad ne opravi tista posredovanja, ki so včasih tako nerodna. Doktorju Kreku reci, doktorja Kreka prosi, tako so ljudje drug drugemu svetovali, ko so bili v stiski.

Malo jih je videlo te drobne opravke, marsikdaj le tisti, ki je dobroto užil in doktor Krek sam. V velikem mestu so se zgubili, kakor da niso bili nikoli opravljeni.

Teško je biti dober človek v današnjem času. Kakor da to ni več dobrina. Moderno je danes kritizirati, moderno je danes biti nekje v ospredju, riniti se, ne misliti na odgovornost.

Doktor Krek je hotel biti dober človek tudi v tem času.

Doživel je dvainsedemdeset let. Od teh je bilo javnemu delu posvečenih svojih štirideset. Ta leta so mu prinesla ljubezen mnogih, prinesla tudi nasprotstvo mnogih. Zadnje je pozabil, do pičice vse ob zadnji uri, ki je bila mirna in blaga. Prvo je odnesel s seboj v božje roke.

Velikih javnih delavcev nismo imeli veliko in še teh vseh za življenje nismo znali prav ceniti. Odkar smo v zdomstvu, jih imamo še manj. Leta prihajajo in ti redki ugašajo drug za drugim.

Morda je bil ta, ki ga jutri položimo v zemljo, med zadnjimi. Zelo se bojim.

Naj v miru počiva, zakaj željan ga je bil.
Naj iz tega miru še nam nosi mir.

(Am. domovina)

UNIČNI DOKUMENTI O ŠKOFU ROŽMANU

O tem piše salezijanec dr. Franc Blatnik v "Ameriški domovini." Skušal je dobiti na ljubljanski škofiji. Rožmanovo pismo Mussoliniju, v katerem je prosil, da bi slovenski komunist Tone Tomšič ne bil ustreljen. Na škofiji so mu odgovorili, da so vsi dokumenti, ki govore v prid škofu Rožmanu, bili uničeni. — Od tu naprej naj govori dr. Fr. Blatnik. — Ur.

KER SEM VČASIH RADOVEDEN in trmasto vrtam dalje, sem tudi zvedel, kdo je dokumente uničil in kdaj. Naj tu povem.

Dne 21. avgusta 1946 se je pred vojaškim sodiščem IV. jugoslovanske armade v Ljubljani začel proces proti škofu dr. Rožmanu obenem z obtoženci: Leonom Rupnikom, Ervinom Roesenerjem, dr. Mihom Krekom, Milkom Vizjakom in dr. Lovretom Hacinom. Na škofiji so v naglici poiskali vse spise, ki dokazujejo, kako se je škof trudil, da bi narodu pomagal in ga reševal pred terorjem okupatorjev, in jih izročil odvetniku dr. Alojziju Vrtačniku, ki je obtoženega škofa zagovarjal.

Ker se je zelo mudilo in ker je takrat bilo na škofiji le malo osebja, niso utegnili spisov prepisati ali kopirati, marveč so izročili kar originale. To

je bilo usodno. Ko je dr. Vrtačnik na sodišču tiste dokumente pokazal, jih je predsednik sodišča kapetan dr. Heli Modic zaplenil in dal vse uničiti. Takšna je komunistična pravica. Tako komunisti plačujejo tistim, ki jim pomagajo in jih rešujejo.

Ker mora po komunističnem diktatu škof dr. Rožman veljati za izdajalca in sodelavca z okupatorjem, je treba uničiti vsako sled njegovega nad vse požrtovalnega in včasih zelo ponižujočega dela za reševanje slovenskega naroda. Ali ste že videli kje večjo hudobijo?

Kakor da bi jo bil predvideval, je pokojni g. škof ob svojem škofovskem posvečenju Bogu daroval tudi tole trpljenje: "Naj umrjem v zaničevanju in pozabljenju, naj me zgodovina še tako črni in krivično slika — samo da bi božje kraljestvo rastlo, se utrjevalo v dušah, samo da mi čim več duš se zveličalo, samo da bi božja čast rastla in se večala."

Ob desetletnici njegove smrti prosimo Boga, naj to njegovo veliko ponižanje in zasramovanje sprejme kot žrtev za zasužnjeni slovenski narod in naj mu kmalu nakloni svobodo.

Rev. dr. Fr. Blatnik, SDB.

P. Basil Tipka

Baraga House

19 A'Beckett Street, Kew, Victoria, 3101

Tel. 86 8118 in 86 7787

★ ZA LETOŠNJI BOŽIČ je bilo vreme klavrno, vendar dežja za polnočnico le ni bilo in tako smo kljub vetru in hladu praznovali sveto noč pri lurški votlini. številni otroci so nas spremljali k jaslicam, kamor je p. Stanko položil Dete in jaslice blagoslovil Nato sva za polnočnico somaševala. Z lepim božičnim petjem in zvonovi po zvoniku je bila polnočnica zopet prijetno domača. Tudi obhajil je bilo precej.

Po božiču smo imeli precej obiskov iz drugih krajev, tudi Sydneya in Adelaide. Tukajšnje družine pa tudi rade pripeljejo otroke pogledat jaslice, ki bodo ostale v votlini do svečnice. Zlata zvečer, ko je votlina razsvetljena in sveti zvešča nad njo, je lep pogled. Med pastirci se gibljejo tudi žive ovčke: naša hišna muca je svoje mlade fletno odnesla na betlehemske poljane in še staremu mačku se je zahotelo dromljati ob Mariji pri jaslih namesto v kuhinji pod mizo...

★ Kakor se je naša folklorna skupina pod vodstvom Setnikarjeve Dragice dobro izkazala na mednarodnem koncertu ter žela toplo priznanje (v decembru sem ta naš nastop pozabil omeniti) tako je zares vredna naše pohvale **Miklavževa prireditev**. Že oprema odra v rumenih zavesah s srebrni zvezdanimi je napravila na gledalce prijeten vtis, kaj šele nastopajoči angelci, svetniki, parkeljci in seveda Miklavž. Večmesečno delo sester, nastopajočih otrok in pevcev je bilo kronano z uspehom. Takega Miklavževanja v Avstraliji še ni bilo.

Iskrena zahvala čč. sestram, vsem nastopajočim in staršem otrok Slomškove šole. Zahvaliti se moram tudi Miss Eileen Cody, stalni obiskovalki naše cerkve in prijateljici Slovencev, ki je na klavirju spremljala pevske točke. Zahvala tudi Slovenskemu društvu za vse sodelovanje, zlasti pri obdarovanju otrok. Društvo je pripravilo preko 250 darov in vsi so bili razdeljeni — znak, da se

toliko otrok še nikoli ni zbralo k Miklavževanju. Prostorna dvorana je kar mrgolela, kar je sicer motilo pri izvajanju operete, a kaj se hoče: je pač bil praznik mladeži in njihova prireditev.

★ Gostovanje Miklavževe operete v Geelongu je prav tako lepo uspelo, obenem je bil ta obisk Geelonga za otroke Slomškove šole dan izleta. Zahvala Slovenskemu društvu v Geelongu, ki je ponovitev omogočilo. Škoda le, da med geelongskimi Slovenci ni več zanimanja za kulturne prireditve.

★ Krsti so si ta mesec sledili takole: **Mladen** je sinko Josipa **Korparja** in Veronike r. Novak, East Kew. Krstili smo ga 6. decembra. — Isti dan je bil krst **Petra**, sinka Jožefa in Franciške **Kung**, Box Hill North. — 7. decembra smo krstili **Metko**, hčerko Ivana **Hanzeliča** in Jože r. Kovačič, Ferny Creek. — 21. decembra je krstna voda oblila **Marija Leopolda**, ki je novi prirastek v družini Antona **Žužka** in Agnes r. Anderson, Reservoir. — Isti dan je bil krščen **Salvi**, novi član družine Alojza **Mavriča** in Ane r. Mlekuž, Dandenong. Iz Glen Irlisa so prinesli **Vesno Katico**, ki bo osrečevala družino Vinka **Cigetiča** in Biserke r. Šmid. — Za **Johna** bodo klicali sinka v družini **Zvonka Gržunova** in Barbare r. Emeršič. Prinesli so ga h krstu 27. decembra iz Burnleya. — **Kar štirje** krsti so bili 28. decembra: **Saša** je sinko Zvonimirja **Šajkovca** in Ane r. Cotra, St. Kilda; **Robert** pa je bil rojen v družini Silva **Kristana** in Ljudmile r. Mezgec, North Essendon. **Sandra** je hčerka Stanislava **Starca** in Marije r. Starc, Avondale Heights, **Diana Margareta** je ime hčerki Franja **Smrka** in Katarine r. Habuš, East Bentleigh. — Kot zadnji v letu je bil 31. decembra pri nas krščen **Franc**, sinko družine Ivana **Kirna** in Ivanke r. Skerbinec, West Footscray.

Dne 21. decembra sta bila dva krsta v Gippslandu. Za Miro bodo klicali hčerko Alojza Golja in Marije r. Spehar, ki je bila krščena v Newborough. Marijo, hčerko Jožefa Krušeca in Terezije r. Janžekovič je občila krstna voda v Morwellu. — Na božični dan sta bila dva slovenska krsta v cerkvi Kristusa Kralja, Lockleys (Ade-laide): Roberta so prinesli iz Flinders Parka in je novi član družine Jožefa Pahorja in Marija r. Ivančič, Ireno pa iz Woodville North kot novo članico družine Alojza Dietnerja in Angele r. Kociper.

Kar precej krstov, kajne? Ne bo še tako kmalu konec slovenskih šol po Avstraliji! — Vsem družinam iskrene čestitke!

★ Tudi porok je bilo kar precej: Franc Kohek in Ana Bundus sta si podala roke 5. decembra. Ženin je iz Trnja, župnija Črensovci, nevesta iz Osijeka. — 13. decembra sta si pred Bogom obljubila zvestobo Feliks Lesič in Marija Bokan, oba rojena v Doliču in krščena v župniji Kuzma. — Isti dan sta se v cerkvi sv. Janeza, East Melbourne, poročila Roman Vitez in Zlata Sojč. Ženin je iz Vrhovelj, župnija Repentabor, nevesta rojena in krščena v Ljubljani. — 20. decembra je v naši cerkvi Jožef Vogrinčič pričakal svojo nevesto Anne Lorraine Reed. Jože je doma iz vasi Krašči, župnija Pertoče, nevesta pa je rojena v Greenlane, Nova Zelandija. — Isti dan je bila poroka Antona Šercerja in Silve Slatinšek. Ženinov rojstni kraj je Goričan, nevestin pa Mari-bor. — Dve poroki sta bili tudi 27. decembra: Vincenc Roštan je dobil za življenjsko družico Amalijo Starič. Oba sta iz župnije Mirna na Dolenjskem, ženin iz Praprotnice, nevesta iz Stare gore. Vinko Vajda pa je obljubil zakonsko zvestobo Kristini Levstik. Ženin je doma iz Veličan, župnija Svetinje, nevesta rojena in krščena v Dolenji vasi pri Ribnici. — Zadnja poroka v letu je bila v nedeljo 28. decembra: Jožef Gjerek in Marta Koudila sta si podala roke. Ženin je iz Dolnje Bistrice, župnija Črensovci, nevesta iz Ižakovec, župnija Beltinci.

Vsem parom naše iskrene čestitke na novo življenjsko pot!

★ Žal moram poročati tudi o smrtnem slučaju in sicer med adelajdskimi Slovenci. Prav za konec leta je smrt še enkrat zamahnila med naše vrste in nenadoma ugrabila osemletno Tatjano, hčerko Franca Železnika in Marija r. Lenarčič. Družina ima svoj domek v Findonu. Na Silvestrov večer okrog osme ure je bila že vsa družina blizu dvorane, kjer naj bi se udeležili slovenskega silvestrovanja, ko se je pri prečkanju ceste zgodila ne-

sreča: avto je povozil Tatjano pred očmi domačih. Odpeljali so jo v otroško bolnišnico, a je še isti večer podlegla hudim poškodbam.

Pogrebne mašo in pogreb je opravil hrvaški duhovnik Father Mihalič v soboto 3. januarja dopoldne.

Iskreno sožalje nas vseh Železnikovi družini ob tej boleči izgubi. Naj jih tolaži zavest, da je Tatjana angelček v nebesih.

★ Nedavno je s skupino Avstralk obiskala Baragov dom tudi Miss Frances M. O'Flynn, ki redno sodeluje s svojim člankom v mesečniku "The Horizon" (Official Organ of the Catholic Women's Social Guild). Seveda sem ji poklonil Baragov angleški življenjepis, ki jo je kar prevzel. Kot se je lani spomnila s svojim člankom naših apostolov Cirila in Metoda, tako je letošnji januarski članek posvečen Frideriku Baragu. Kar prav, da tudi Avstranci malo slišijo o njem.

★ Z božičnimi darilnimi kuvertami smo za našo cerkvico nabrali kar lepo vsoto \$822.70 in bo tako zopet nekaj naših dolgov poravnanih. Iskren Bog plačaj vsem darovalcem!

★ Pepelnica sredi pade letos na 11. februar, praznik Marije Lurške. Ta dan bomo poleg jutranje maše ob sedmih imeli v naši cerkvi tudi večerno ob pol osmih. Obred pepeljenja bo pri obeh mašah, pa tudi pri mašah na prvo postno nedeljo.

★ Hej, skoraj bi pozabil: ljubitelje nogometa gotovo zanima, kdo je letos zmagal pri tekmi med "patrovci" in "papovci" na društvenem pikniku Štefanovega dne. Z rezultatom 2:1 so zmagali zopet prvi. Čestitamo! Tako bo nova trofeja krasila zbirko v dvorani.

MIMOGREDE

ANICA KRALJEVA v Svobodni Sloveniji: Težko je najti opravičilo za moža, ki z ženo surovo ravna. Posebno pa če ravna surovo z otroci, ki nimajo nobene "krivde", da so se rodili. Tudi ni opravičila, če mož prepusti vse družinske skrbi izključno v ženinih rokah, posebno pa vzgojo otrok. Stvar, ki nas najbolj silni k razmišljanju, je navedena v pismu neke žene, ki mi je pisala: "Ne maram Slovenca za moža, če so vsi taki suroveži kot naš oče. Hvala lepa za takega! Tako mi je rekla moja hčerka. Kakšna žalost je to za moje srce!"

Mladina ima odprte oči, opazuje tudi zakonsko življenje ljudi, med katerimi živimo.

P Stanko Poderžaj

NAJPREJ NEKAJ O BOŽIČU V INDIJI. Resnici na ljubo moramo priznati, da si poleg njihovih lastnih praznovanj, verskih in državnih, noben drug praznik ni tako osvojil src Indijcev, posebej Bengalcev, kakor ravno naš Božič. Pravijo mu Veliki dan, tako so se naučili od kristjanov. Dežela ta dan praznuje kot državni praznik. Uradi, trgovine, pošta — vse je zaprto. Zabavišča so odprta, ceste in parki polni ljudstva. Povsod veseli obrazi. Hiše in ceste so tu pa tam okrašene. Vse vprek si vošči vesel dan, stari in mladi, zdravi in bolni. Za polnočnice so cerkve nabito polne.

Vse to je že star običaj na podeželju, zadnja leta že tudi po messtih. Ponoči in zgodaj zjutraj krščanska mladina prepeva božične popevke. V izložbah v Kalkuti se tu in tam pojavljajo jaslice. Ponekod so napravljene kar po javnih prostorih. Letos se je tudi mladina naše fare zganila in kani postaviti jaslice pred cerkvijo ob eni najbolj prometnih cest.

Te dni so se v višji zbornici parlamenta dajali zaradi — Boga. Nekateri poslanci so namreč zahtevali, da se iz besedila prisega črta beseda Bog. Zakonodajni minister je na to izrekel željo, da bi Bog odpustil poslancu, ki hoče njegovo ime črtati. Tisti poslanec je skočil na noge in zatrdil, da omenjanje Boga nasprotuje znanosti. Oglasil se je tretji in rekel, da znanstveniki šele odkrivajo zakone, ki jih je dal Bog. Zabrnijo zvonci za glasovanje. Priteče sama ministrska predsednica Indira, pritečejo še drugi — pri glasovanju je bilo 111 glasov za Boga, 5 zoper. Najuplívnejši angleško pisani dnevnik je novico objavil pod naslovom: Vse-mogočni Bog.

V indijski ustavi sami se Bog res sploh ne omenja, v besedilo prisega so ga pa vključili in tako bo tudi ostalo.

Indija je po svoje zelo verna. Ko se poteguje za pravice Boga, pa ne misli ravno na krščanskega Boga. Predstavlja si ga po svoje — pa ne le enega! Indijska ustava priznava vsem pravico do izpovedovanja in in širjenja katere koli vere, to pa še ne pomeni, da velika večina Indijcev ne nasprotuje krščanstvu. Eden vplivnih ministrov je izjavil, da se že 25 let bori zoper krščanstvo in da se je

po njegovem osebnem posredovanju v tem času 7,000 kristjanov vrnilo v hinduizem.

Po uspelem evharističnem kongresu v Bombayu leta 1964 so sklicali hindi verniki kar dva kongresa in razpravljali o tem, kako zaježiti nevarnost pokristjanjenja Indije. Na prvem kongresu je bilo 25,000 udeležencev. Tudi tu v naši fari mnogi gledajo na nas z nezaupanjem in neko zaskrbljenostjo. Dopisniki v bengalske dnevnikke radi pošiljajo svarila, naj "pristojni krogi" pazijo, kaj se godi v deželi. Z imeni omenjajo misijonske postaje, kjer "domačine begajo in jih navajajo k odpadu od hindu vere". Seveda pri tem molče o indijski ustavi, ki našemu delu daje polno svobodo.

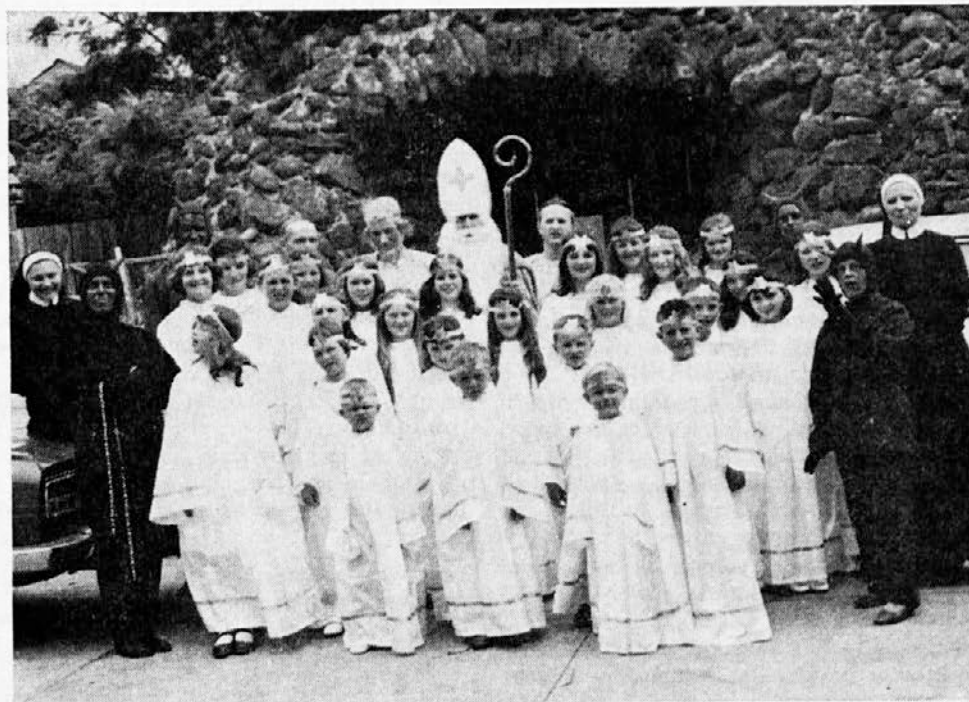
Kljub vsemu bo stopila katoliška Cerkev v Indiji v novo leto z zaupanjem. Razrasla se je v mogočno drevo: 84 škofij, 3,500 župnij, 10,000 misijonskih postaj, 53 bogoslovnic, 5400 osnovnih šol, 2,000 srednjih in višjih, 170 tehničnih. Poleg tega je 96 učiteljskih, 600 internatov in čez 600 sirotišč. Duhovnikov je 8,700, bratov 2,100, sester pa kar 30,300. Število katoličanov se bliža osmemu milijonu. Tako se je razraslo gorčično zrno, ki sta ga vsejala sv. apostol Tomaž in sv. Frančišek Ksaverij.

Rad se pomudim na pokopališču poleg sedanje moje župnijske cerkve v Kalkuti ob grobovih dveh sobratov: p. Viktorja Sedeja in brata Franceta Drobniča. Groba sta lepo oskrbovana. Z bratom Francetom sva leta 1929 skupaj priromala v Indijo, p. Sedej je prišel tri leta pozneje. Oba sta bila prava hrusta. Kadar mi je p. Sedej ob srečanju stisnil roko, sem zaječal. Tudi brat France je veljal za pravega junaka. Pa sta oba prezgodaj podleгла. P. Sedej na raku, brat Drobnič na operacijski mizi — ne da bi zdravniki dognali, kaj je prav za prav bil vzrok smrti. Naj počivata v božjem miru! Še vi jima privoščite kako molitev.

To že veste, da je dandanes Indija kakim novim misijonarjem zaprta. Ker nihče ne more sem, so si moji sobratje — jezuiti v domovini — izbrali misijonski delokrog v Afriki. Je to država Zambija z glavnim mestom Lusaka. Njihov misijon je že zelo znan med rojaki po svetu in deležen njihove podpore. Toda mi "Bengalci" vseeno upamo, da v teh homatijah tudi nas ne boste pozabili, dokler bomo še mogli delati.

Vsem dobrotnikom in ostalim rojakom srečno novo leto in prav prisrčen Bog povrni za veliko-dušne darove. —

Fr. Stanley Poderžaj S.J.
St. John's Presbytery
308, Acharya P.C. Road
Calcutta — 9, INDIA

Ta mešana družba je pela v Melbournu Miklavženo opereto

P R E T R G A N S O N E T

Vladimir Kos, Tokio

NEKOČ MI BO SRCE OBSTALO,
VEM. VESEL BOM SEL
IN MOJO TENKO SLED BO Z NEŽNO KRETNJO
POKOPALO MORJE V BOŽIČNI VONJ SNEGA,
TO DOBRO MORJE.

ZATO SKRIVAJ POSLUŠAM JAVORJE,
KAKO UMIRAJO, POJOČ JESENI, IN VETER
PLEŠE,
(ZMERAJ S KOMER HOČE.)
IN PLJUSKANJE NEBA V ŽELEZNE KOČE.

V ROKAH BOM STISKAL ŠOPEK DIVJIH ROŽ,
KI DAL SEM JIM Z MOLITVIJO ŽIVETI;
S SOLZAMI RAN ŠKROPLJEN ZA LUČKE ROS.
OH, TE STVARI NE MOREJO UMRETI!

KAJ PRAVITE?
BO MAJ ČEZ SVET LJUBEZNI?

Misli, January, 1970

V SPOMIN NA OBISK

SKOFA DR. JANEZA JENKA

DARUJEMO

Za Slovenik

\$70: J.M.; \$45 slov. sestre; \$25 hrv. sestre;
\$16: J.L.; \$10: Fr. Bresnik, Peter Kern, Stan Rapotec, Jože Grilj; \$7: Agata Schuller, dr. I. Mikula; \$6: Ciril Grmek, Stanko Gruntar, Jože Bole; \$5: Ivan Plesničar, dr. Mih. Colja, J. Androjna, Gracijan Pirc, dr. Zv. Hribar; \$4: Ivan Ostraško, Stanko Pevc, Anton Bavdek; \$3: Karlo Rožane; \$2: Franc Danev, M. Ritlop, Gabr. Pirc; \$1: Alojzija Košir, Janez Kampus, Franc Baša. — V imenu slovenskih škofov: **Bog obilno povrni!**

Izpod Triglava

LJUBLJANSKO "DELO" je pisalo sredi decembra: Guverner narodne banke dr. Ivo Perišin je predvčerajšnjim na sestanku s predstavniki vseh jugoslovanskih bank dejal, da se moramo ob koncu letošnjega leta zavedati, da je naše gospodarstvo podobno pisanemu metulju z velikimi krili, ki je zašel v steklenico in si mora z velikim trudom in potrpljenjem prizadevati, da bi se iz nje izvlekel. Podobno je tudi dečku — je dejal — ki je hitro odrasel, a je bil slabo hranjen in ima zavoljo tega vrtoglavo. . .

V MAČKOV LJAH pri Trstu je bil do nedavna župni upravitelj g. **Stanko Janežič**, slovenski pesnik in tudi drugače rodoviten peresnik. Poročajo, da se je vrnil v ožjo domovino in je nastavljen nekje v mariborski škofiji. Je namreč domačin Slovenskih goric. Poleg drugega zaslužnega dela se je veliko prizadeval za ekumenizem, zlasti za zблиžanje katoličanov in pravoslavnikov. To bo brez dvoma zdaj še s toliko večjo gorečnostjo nadaljeval.

PROMETNIH SMRTI na slovenskih cestah je vsako leto več. Za preteklo leto so jih pričakovali kar 500. Bomo zvedeli, v koliko so zadeli. Seveda tudi promet bolj in bolj narašča. Na najbolj prometnih cestah baje lahko naštejete kakih 20,000 avtomobilov na dan. Lastnih avtomobilov ima Slovenija toliko, da pride po eden na 18 ljudi. Če bi šlo samo za promet z domačimi vozili, bi ceste še nekam vzdržale, toda velika večina vozil je od drugod, zato slovenske ceste zelo propadajo.

MLADINSKI LIST "OGNJIŠČE" v Koprju je v neki razpravi zapisal besede, ki dajo misliti: "Kljub velikim finančnim težavam cerkve danes obnavljajo (duhovniki v Sloveniji) bolj kot takrat, ko so mnoge župnije imele velika posestva in še podporo države". (December 1969)

NA TEZNU PRI MARIBORU venomer naraščajo nove stanovanjske zgradbe. Pred nekaj leti so tam ustanovili tudi lastno župnijo. Zgradili bodo novo cerkev. Vse druge priprave so dokončane, le denarja še ni dovolj. Pridno ga zbirajo in upajo, da bodo prispevki prihajali tudi od drugod.

V AJDOVŠČINI so tudi v pretekli jeseni, kot že leto poprej, imeli poseben verski tečaj za mlade zakonce iz mesta in okolice. Predavanja je imel dr. Valter Dermota, profesor bogoslovne fakultete v Ljubljani. Tečaj je trajal od nedelje do petka, vsak dan zjutraj in zvečer. Udeležba se je spreminjala, skupno število udeležencev je znašalo 140. Ob koncu so izrekli željo, da bi to ne bilo zadnjič.

V DRAVLJAH PRI LJUBLJANI obstaja Lutkovno gledališče, ki je zaslovelo že daleč preko slovenskih mej. Zelo lep uspeh so imeli z uprizoritvijo **TRDOGLAVČKA** na mednarodnem festivalu na Češkem. Odnegli so med 14 skupinami prvo nagrado. V njihovem programu je tudi **Pepelka** in več drugih pravljinskih prizorov. Z njimi mislijo iti v Zahodno Nemčijo, na Dansko in gotovo še marsikam, saj vabila prihajajo iz raznih dežel.

NA POHORJU NAD SLOVENSKO BISTRICO je vasica z imenom Zgornja nova vas, ki obsega enajst hiš. Dne 11. novembra lani je v vasi izbruhnil požar, ki se je zaradi močnega vetra hitro širil. Šest hiš je požar do kraja uničil.

CERNIŠKO JEZERO na Notranjskem še in še daje deželanom ugibati, kaj naj z njim napravijo. Poskusi zaježitve odtoka, ki so bili napravljeni pred dvema leti, so po mnenju mnogih več škodovali kot koristili. Pavel Kunaver je napisal v ljubljanskem **DELU** poziv, naj prenehajo z oskrnjevanjem slovenske narave in njenih lepote. Po njegovem mnenju je edino prava rešitev, da se jezero z okolico proglasi za narodni park in temu primerno zaščiti. Le tako bo mogoče ohraniti jezero nedotaknjeno kot znamenitost, ki ji gre svetovni sloves.

DR. ALEŠ STROJNIK, inženir in profesor ljubljanske univerze, je mož svetovnega kova. Beremo o njem, da je pred dobrim letom zgradil v Melbournu elektronski mikroskop z napetostjo 600,000 voltov. S tem je zbudil toliko pozornosti, da so Japonci in Angleži zaželeli imeti kaj takega. Prehiteli so jih Američani, ki so kupili ves melbournski laboratorij s strokovnjaki vred in vse prenesli v Združene države. Dr. Strojnik je delal tam leto dni, potem se je vrnil v Ljubljano, pa se misli ostati. Šel bo spet v Ameriko in hoče tam zgraditi mikroskop z napetostjo 2 milijonov voltov. — Te podatke o Strojniku smo našli v argentinski Svobodni Sloveniji. Ali je kdo med nami vedel za Strojnikovo početje v Melbournu? List **MISLI** gotovo ne.

MESTO PTUJ — nekdanji rimski Petovium — se je zvečer 10. novembra 1969 za nekaj ur spet polatinilo. Zgodovinsko društvo je priredilo recitacijski program stare latinske lirike. Recitirali so pesmi rimskih pesnikov Virgila, Plauta, Katula, Properca, Ovida in Horaca. Koliko je bilo poslušalcev in koliko od njih je pesmi razumelo, nismo našli nikjer zapisano. Tudi med našimi bralci ne pričakujemo mnogo takih, ki bi jim imena starih pesnikov kaj prida znano zvenela. Uredniku MISLI pa vendar še kar nekam. Rad bi bil tisti večer v Ptuj.

NA LETALIŠČU BRNIK je konec novembra neko JATovo letalo komaj ušlo ponesrečenju. Pilot se ni držal predpisov, namesto sto metrov visoko se je za pristajanje spustil tako nizko, da je bil komaj deset metrov od tal in je precej krepko "pobožal" vrhove smrek v bližini pristanišča. Vendar do česa hujšega ni prišlo. Novo je, da farma Agrokombinata Emona v Ihanu pri Domžalah z letališča Brnik prepeljava v Vzhodno Nemčijo na tisoče svinj in druge živine. V načrtu je odlet "živinskega" letala na vsake 4 ure in pol.

NOVI RADGONSKI MOST čez Muro znajo slovenski Radgončani porabiti tudi za nabavo masti, ki jim je doma pošla in je ne morejo dobiti.

Gredo čez most v Avstrijo in jo poceni kupijo. Še ni dolgo, ko so Avstrijci prihajali kupovat meso v Slovenijo, zdaj se je vsaj za nekaj časa stvar obrnila. Je pač tako: danes meni, jutri tebi.

IZOLA S SVOJO "MEHANOTEHNIKO", tovarno igrač, dobro napreduje. Izdeluje nad tisoč vrst raznih igrač in jih izvažajo največ v Ameriko. V desetih letih je izkupiček poskočil od 16,000 dolarjev na več ko dva milijona. V načrtu je tudi izdelava elektronskih igrač.

PRAV KO KOPRA je divjalo neurje v novembru, ki je opustošilo deželo više v smeri Triglava, zlasti doline Save Bohinjke, Soče in Idrijce. Škoda se računa v milijonih. V Kopru je voda ponekod stala meter visoko in vdiralna v poslopja, zlasti v kleti, nanesla gmote kamenja, tudi težke skale. Trpel je precej podobno tudi Piran. Bila je ena najhujših poplav, ki jih kdo v Kopru pomni.

MOČAN SNEG JE ZAPADEL domala po vsej Sloveniji v prvi polovici decembra. Zelo hudo je snežilo v Prekmurju. Na Goriškem so bili taki zameti, da da so bile ondodne vasi kar odrezane od ostalega sveta. Več avtobusov je obtičalo v snegu, ves promet se je za nekaj dni ustavil.

SEŽANA

HELEN KELLER:

ZGODBA MOJEGA ŽIVLJENJA

Priredila Marija N., Melbourne

XXIII.

VČASIH ME KDO VPRAŠA: "Ali ti niso ljudje v zadrego in te dolgočasijo?" Ne morem reči, da vprašanje do kraja razumem. Verjetno so mišljeni pusti in preveč radovedni ljudje. Res, časnikarski poročevalci na primer so vedno prav tečni. Tudi nimam nič rada tistih, ki mi govore od zgoraj dol, kakor otroku. Zdijo se mi podobni ljudem, ki greš z njimi po cesti, pa skrajšajo korake, da so enaki tvojim. To je hinavščina, ki mi seda na živce.

Ljudje, ki jih srečavam, mi povedo o sebi veliko, čeprav neslišno. Srečujem ljudi, ki so tako brez vsakega veselja, da je stisk njih roke mrzel kot severna burja. Drugi zopet znajo s stiskom roke ustvariti sončni žarek, da se mi ogreje srce. Recimo, da mi poda roko otrok — sončni žarek! Predstavljam si otroka v njegovi ljubkosti, kakor se znežijo normalni ljudje, ki ga lahko gledajo.

Veliko prijateljev imam daleč po svetu, ki se nismo nikoli videli. Pišejo mi. Dobivam toliko pisem, da nikakor ne morem na vsa odgovarjati. Zato želim na tem mestu povedati, da sem vedno iz srca hvaležna za vsako toplo pisano besedo, čeprav ne morem odgovoriti.

Med najbolj cenjene stvari na svetu štejem to, da imam znanstvo z mnogimi slavnimi ljudmi, pravimi geniji. Z mnogimi od njih se osebno poznam. Med njimi je škof Brooks. Resnično veselje je pomisliti na njegovo prijateljstvo. Še kot otrok sem tolikokrat sedela na njegovih kolenih. S svojo veliko desnico je držal eno mojih rok, dočim mi je Miss Sullivan v drugo črkovala škofove besede, polne globoke duhovnosti. Govoril mi je o Bogu in velikem nevidnem svetu. Moja duša se ni mogla povzpeti do take višine kot njegova, vendar sem iz njegovih besed razbrala ves smisel življenja in veselje, da sem na svetu.

Nekoč sem škofa vprašala, kako da je toliko raznih ver na svetu, pa mi je rekel. "Helena moja, je na svetu ena velika splošna vera — vera ljubezni. Ljubi svojega nebeškega Očeta z vso dušo in vsem srcem, ljubi vse otroke božje, kolikor le moreš. In to si zapomni: možnosti za dobro je na

svetu veliko več kot možnosti za zlo. Tega se drži in že imaš ključ do nebes".

Škof Brooks me ni vzgajal za kakšno posebno organizirano vero. Ostajal je le pri tem, da mi je še in še poudarjal božje očetovstvo nad nami in naše sinovstvo pod njim. Ta velika resnica je šla z mano skozi življenje in je znala razgnati še tako temne oblake, ki so se utegnili zbrati nad menoj. In naj sem naletela na še tako grde reči med ljudmi, zmerom sem se spet zavedela, da končno mora zmagovati tisto, kar je dobro in lepo.

Kar se mene tiče, sem preveč srečna na tem svetu, da bi si napravljala sive lase v skrbi za prihodnost. Samo na to mislim, da me bo nekoč še bolj razveselilo srečanje z mnogoštevilnimi prijatelji, ki čakajo name v prelepem božjem "Nekje." Čeprav so že pred leti odšli, se jim čutim tako blizu, da bi se nič ne začudila, če bi kar nenadoma zopet stisnili mojo roko in mi govorili na srce, kakor so imeli navado pred odhodom.

Odkar je umrl škof Brooks, sem prebrala več učenih filozofskih in verskih knjig. Nobena me ni naučila kaj lepšega, kot je škofova beseda o veri Ljubezni.

Lepega poletnega dne sva šli z gdično Sullivan na obisk k pesniku Whittierju. Imel je svoj dom ob reki Murrumbidgee. Bila sem vsa navdušena nad njegovo nenavadno govorico in ljubeznivostjo.

Imel je eno svojih pesniških zbirk v vzboklem tisku za slepce. Vzela sem jo v roko in brala pesem V mojih šolskih dneh. Zelo je bil vesel, da sem mogla besede tako dobro izgovarjati. Dejal je, da me prav dobro razume. Bilo je kmalu potem, ko sem se naučila govoriti. Pravil mi je, da je tisti mali deček v pesmi on sam, deklici pa je bilo ime Sally. Še veliko takega mi je pravil, pa se ne spominjam več. Ves čas, ko mi je govoril, sem držala prste na njegovih ustnicah in ga z lahkoto razumela. Potem sem brala tudi njegovo pesem: Čast Bogu. Nato mi je dal v roko majhno soho, ki je predstavljala sužnja, ko mu odpadajo verige. Spomnila sem se na zgodbo o svetem Petru, kako so mu odpadle verige, ko ga je angel odpeljal iz ječe.

Potlej je pesnik šel v svojo sobo in sedel k pisalni mizi. Napisal je čestitke moji učiteljici gdični Sullivan, meni je pa rekel: Ona je tvoja duševna osvoboditeljica. Njej namenjene besede so se glasile:

"Z globokim občudovanjem tvojega plemenita dela, da si raztrgala duševne vezi svoji ljubi učenki, ostajam tvoj resnični prijatelj. John G. Whittier".

Eni mojih resničnih prijateljic se reče gospa Hutton. Veliko tega, kar mi je najdražje v življenju, kar mi je najslajše, sem dobila od nje. Kolikokrat mi je pomagala in mi dala novega poguma, ko sem se s težavo prerivala skozi višje šole. Kadar sem bila najbolj obupana, mi je napisala pismo, ki mi je dalo novega poguma. Bila je ena tistih izrednih osebnosti, ki nas učijo, da vsaka prestana in premagana težava pomeni lažjo zmago nad naslednjo.

Gospa Hutton me je seznanila z mnogimi literarnimi veličinami. Eden od njih je bil pisatelj Mark Twain. Vsi so bili nad vse viteški naprameni in sem iz dna duše občudovala njihovo briljantnost. Z ustnic Marka Twaina sem podobno kot prej z ustnic pesnika Whittierja brala eno ali dve dobri zgodbi. Twain ima svoj način mišljenja, pa tudi svoj način, kako vse pove, in stori drugače kot drugi. Še vedno čutim nagajivo mežikanje njegovega očesa int oploto stiska njegove roke. Naj se izraža o stvareh in ljudeh še tako cinično,

nehote občutiš, da mu bije v prsih srce, polno sočutja do bližnjega.

Je še cela dolga vrsta zanimivih ljudi, ki sem jih srečevala v New Yorku. Bili so mi do skrajnosti naklonjeni. Pošiljali so mi darove, knjige svojih del, pisma in fotografije. Te fotografije si še vedno dajem opisovati in si predstavljam slike z vso ljubeznijo. Sama jih seveda ne vidim. Toda manjka mi prostora za omembo teh dragih ljudi vsakega posebej. Vrh tega se jih drže moji spomini, ki so kar preveč dragoceni, da bi jih objavljala v mrtvem mrzlem tisku.

Je pa tako in ostane, da so moji ljubi prijatelji naredili moje življenje to, kar je. Njim se imam zahvaliti, da sem mogla napisati to zgodbo mojega življenja. Na tisoč načinov so pre naredili mojo gluhotu in slepoto, mojo telesno omejenost, da sem užila doslej in še uživam lepo mero privilegijev. Tako mi je dano, da potujem skozi življenje z jasnim čelom in srečo v srcu, čeprav skozi sence, ki jih mečejo na pot moje slepe oči in moja gluha ušesa. — **Konec Helenine zgodbe.**

MISELNI UTRINEK — ULOVIMO GA!

Mladinski pisatelj Mirko Kunčič v Argentini je v Svobodni Sloveniji napisal članek: Jožku Krošlju v droben spomin. Sredi članka beremo naslednje. — Ur.

PO SMRTI ZASLUŽNEGA ŠOLNIKA Marti- na Mizerita, ki je urejeval mladinski kotichek "Svobodne Slovenije", me je Jožko Krošelj naprosil, naj bi jaz prevzel urejevanje te rubrike. Zagrenjen nad tem, da slovenska mladina ob slovenskih prireditvah govori med seboj kasteljansko in da tudi nekateri starši dajejo doma otrokom potuho in ne govorijo več z njimi slovensko, sem ponudbo odklonil z motivacijo, da je ves naš trud in vse delo brezplodno.

Danes mi je te odklonitve žal. Gotovo je Krošlja zbolela. Saj je imel zlato, občutljivo srce. Pozabil sem na požrtvovalno delo učiteljic naših slovenskih šolskih tečajev, ki si prizadevajo, da bi vcepile v mladino slovenski duh. Nekaj malega se kljub vsemu prime mladih src. Tudi kulturno

poslanstvo "Božjih stezic" (mesečnik za otroke v Argentini — op. ur.) ima svoj pomen. Ta mladinski list ima še zmerom nekaj čitateljev in dopisnikov iz zavednih slovenskih družin.

Moj pesimizem v pismu na Jožka Krošlja je bil torej pretiran. Je še zmerom mnogo dobrega, zdravega, klenega med nami, čeprav se ne moremo izogniti dejstvu, da bodo marsikateri otroci, morda tudi iz najboljših slovenskih družin, zašli v drugo skrajnost (ekstremi mladino mikajo) in se nam narodnostno popolnoma odtujili.

To je neizogibna usoda vseh emigracij v tujni. Pisatelj Ksaver Meško mi je nekaj let pred smrtjo pisal: "Vsi boste utonili v tujem morju". Naša dolžnost je, da to prelomnico preložimo na najskrajnejšo dobo našega bitja in žitja v zdomstvu.

MALO TEGA, MALO ONEGA

Janez Primožič

POZNO JE ŽE, MORDA NE PREPOZNO, zno-va pogledati v lansko septembrsko številko MISLI. Pod zaglavjem "Z vseh vetrov" piše na strani 281, da so tudi Bolgari proslavili 1100letnico smrti sv. Cirila. Dostavlja, da so njega in brata Metoda proslavljali kot Bolgara. Seveda se to pravi grešiti zoper zgodovino. Rojena sta bila v Solunu od grških staršev. Pri proslavi je pač zaigral svojo vlogo bolgarski nacionalizem, ki del grške Makedonije (in menda vso v Jugoslaviji) smatra za svoje ozemlje. Le tako se da razložiti, kar se je zgodilo.

Bolgarska zahteva po Makedoniji je prava raskova rana v medsebojnih odnosih balkanskih držav. Ni naša stvar, da bi razsojevali, le ugotoviti sem hotel položaj, kakršen pač je.

V oktobrski številki pod istim zaglavjem sem bral o smrti pesnika Toneta Seliškarja. Obstal sem nad to novico — bil je nekoč moj profesor. Res je pisal v socialističnem duhu, dišalo je po komunizmu. Zato smo ga večkrat pogrešali v razredu, ker so ga vladajoči za nekaj časa poslali na varno. To je bilo nekako pred 40 leti. Kot naš profesor in vzgojitelj je bil dober človek. Žal besede ni bilo iz njegovih ust. Bil je predvsem mladinski pisatelj in je obdeloval — seveda po svoje — socialna vprašanja.

Ista oktobrska številka poroča o Norfolk otokih in pravi, da so bili pred kakimi 100 leti ječa. Naj dodam k temu nekaj zgodovinskih pripomb. Otoki Norfolk leže v Tihem oceanu vzhodno od New South Walesa. Odkril jih je leta 1774 kapitan Cook. Merijo 13 kvadratnih milj. Leta 1913 so prešli pod upravo avstralskega Commonwealtha. Sprva so na podlagi kraljevega dekreta pripadali Tasmaniji, ki se ji je takrat reklo Van Diemens Land.

Kazenska kolonija na Norfolk otokih je bila le prehodnega značaja. Čez čas so namreč od tam poslali nepridiprave v Tasmanijo.

Tak položaj so Norfolk otoki imeli kakih 12 let. Tedaj so oblasti kazensko kolonijo opustile. Otoki so ločili od Tasmanije in jih podredili naravnost angleški kroni.

Spominov ali "spomenikov" na nekdanjo kazensko kolonijo na Norfolk otokih ne manjka. Znamenit je kamniti most, ki o njem pravijo, da ima zazidane glave čuvarjev, ki so jih pobili kaznjenci. To je bilo plačilo za njihova grozodejstva. Zazidali so jih kar med delom, da bi se ne razvedelo, vendar stvar ni ostala prikrita.

V ponos si štejem, da v moji knjižnici ne manjka veliko in bogato delo našega velezaslužnega

in meni edino poznanega krekologa dr. Vinka Brumna. Naslov knjigi je: "SRCE V SREDINI". Opisuje življenje in delo dr. Janeza Evangelista Kreka.

Dr. Brumen je bil najstarejši sin uglednih kmečkih staršev v Slovenskih goricah. Želel je v šole. Z raznimi podporami in drobnimi zasluzki si je pomagal med študijem na ljubljanski univerzi. Nekoč me je med šolskimi počitnicami povabil na svoj dom in mi razkazoval razne vrste poljskih pridelkov. Bilo je poučno, zakaj bil sem mestni otrok in sem rasti na njivah poznal prav toliko, kot zdaj brisbanski sneg.

Vinko tudi v poletnih mesecih, ko so bile počitnice, ni zanemarjal študija. Vedno je bil v knjigah. Posebno rad je preučeval dela dr. Kreka. Dosegel je doktorat iz filozofije in napisal več znamenitih del. Ostal je pa tako skromen, da pred svojim imenom ne postavlja označbe "dr."

Tudi odkar se je znašel v Argentini, je ostal zvest samemu sebi in nadaljuje z uspehom pisanje in izdavanje knjig.

Na poziv melbournske ANICE, naj še kdo kaj napiše o Idriji in njenem rudniku, naj povem, kaj je pisal o tem velezaslužni naš zgodovinar Valvasor v svoji knjigi "Slava vojvodine Kranjske".

Idrijski rudnik je prava zakladnica živega srebra. Leži kakor skoraj vsi taki rudniki med visokimi gorami v žlebu, nekako tri milje od Vrhnike. V 15. stoletju je bil last deželnega kneza, ki je bil obenem rimski cesar. Za rudnik je imel posebnega oskrbnika. Odkril pa je rudnik slučajno neki kmet, ki je podstavil potočku škaf za vodo. V škafu je našel živo srebro, pa ga ni poznal. Nesel ga je k zlatarju in tako zvedel, kaj se mu je nateklo v škaf. Ni pa hotel nikomur povedati, kje je dobil živo srebro. Šele neki vojak z imenom Kancijan Anderle je proti lepi nagradi izjavil iz njega skrivnost.

Anderle je potem organiziral družbo petičnih ljudi in so si uredili rudnik. Do tistega časa se je Idrija mogla postavljati le z lepim gradom in nekaj dobro zidanimi hišami. Anderle je obogatel. Idrija se je začela razvijati. Valvasor poroča precej zanimivih podrobnosti o takratnem ustroju idrijskega rudnika. Toda v to se ne bom spuščal, vzelo bi preveč prostora.

Naj rečem še to: Morda je kdo med bralci, ki ne ve, kdo je bil zgodovinar Valvasor. Človek tudi lahko marsikaj pozabi, kar je nekoč vedel. Ugibam, če bi ne kazalo o njem kaj napisati. Kaj pravite?

METLIKA SE JE VRNILA

K SLOVENIJI

(Leta 1930)

Morda je med nami že precej pozabljeno, da je Bela Krajina nekoč v Jugoslaviji nekaj časa pripadala Savski banovini, to se pravi: pod Hrvaško. Leta 1930 so jo priključili tedanji Dravski banovini: Sloveniji. Tisto leto je bil v Metliki za kaplana v Argentini pred leti umrli msgr. Janez Hladnik. V njegovih "Spominih", ki jih objavlja goriški Katoliški glas, beremo, kako je on doživljal vrnitev Bele Krajine Sloveniji. — Ur.

Naša najhujša borba za slovensko Metliko leta 1930 je dobro uspevala. Vsa Slovenija se je dvignila in smatrala Metliko za punčico svojega očesa. Vedeli smo, da politično vre in da se je pričelo popuščanje.

Pa je prišlo prej kot smo pričakovali. Neki dan, ko sem bil na Božakovem v šoli in se vračal proti Zalebeju, kjer je bil dom Jožeta Nemaniča, državnega poslanca in mojega velikega prijatelja, mi priteče naproti Tečmanov Tonič in pove: "Gospod, pravijo, da smo spet pod Ljubljano."

Poženem kolo, kar se je dalo, Makar, metliški oštir in v politiki nasprotnik, sicer pa osebno moj prijatelj, reče: "Vidiš, gospod Janez, kaj si naredil! Tu stoji, da so nas poslali nazaj pod Ljubljano." Držal je v rokah dnevnik "Jutro". "Ne tebi ne "Jutru" ne verjamem. Hočem videti v "Slovenču", sem menil in se pognal na pošto, kjer sem dobil svoj časopis.

Res je bilo tako. Metliško glavarstvo je bilo spet pridruženo Ljubljani, to se pravi Dravski banovini. Pohitim k Makarju in zavriskam.

"Kaj noriš, kaplanček," pravi Makar.

"Ne norim, pač pa sem vesel in imam biti za kaj! Tako bom spet vriskal, kadar bom šel v Gorico lahko brez potnega lista."

Takoj sem razposlal glas fantom po vseh vaseh, da morajo nocoj goreti kresovi po vseh vaseh, največji pa na Veselici, to je hrib nad Metliko.

Še sem se obrnil nazaj in povabil: "Dako, (to je bilo Makarjevo ime med prijatelji), nocoj si povabljen v kaplansko klet. Pa na svidenje!"

Pognal sem naprej in že sem bil pred glavarjem.

"Kaj pa je, gospod Janez, kaj se tako mudi?" je hitel glavar.

Misli, January, 1970

"Prišel sem, da vam čestitam!"

"Kaj mi boste čestitali," je menil in me debelo gledal.

"Vam čestitam, ker ste od sedaj pod Ljubljano in pod slovensko oblastjo, kamor vsi spadamo."

"Pa se vam zdi, da bo to za nas dobro?"

"Gospod glavar: zame in za vas in za ves narod!"

"Gospod Janez, potem pa jaz čestitam vam! Vaša sreča, moja sreča, vaša radost moja radost."

Pa sem pohitel domov, da vse prav in dobro pripravim, posebno kres na Veselici, v brk metliški jari gospodi, ki se je igrala s slovensko krvjo. In so res goreli kresovi na dolgo in široko.

Besni so bili glavni petelinčki, posebno metliški učitelji . . . Zmago smo pa to pot slavili mi.

Glavar, Makar in še več njihovih so pa praznovali dogodek skupno z mano v kaplanski kleti pri poliču in šunki. Nisem zdržal in sem podražil Makarja, s katerim sem se tikal. V malomeščanskih krogih tistega časa je bilo to nekaj velikega in je bila strašna žalitev odkloniti ponudbo tikanja, kadar jo je ponudil tisti, ki je s tem hotel popraviti kako žalitev kot je bil to primer med menoj in Makarjem, državnim poslancem iz nasprotnega tabora (on je bil Vlah-Uskok iz Sošic na Gorjancah).

"Še znaš "Zdravo Marijo", Dako?"

Spomnil se je, kako sva molila angeljsko češčenje, ko sva nekoč stopala po cesti v Metliko iz vinske zadruga in je zazvonilo, jaz pa: "V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha... Angel Gospodov..." in nato "Zdrava Marija" kot je treba. On pa na to: "Mm, mm, mm. . ."

In sva tako zmolila lepo vse. Nato sem mu pa rekel: "Si molil samo "vižo", Dako. Le nauči se tudi besede Sveta Marija, Mati božja."

Nič ni na to odgovoril Dako, pač pa je vzel kupico in mi napil.

PREDPUSTNA ZABAVA

v soboto 24. januarja ob 7 zvečer.
ST. FRANCIS HALL, PADDINGTON

Na veselo svidenje!

Radko Lalič, Ivan Frank

ZAMIŠLJAJO SPOMENIK ŠKOFU BARAGU

TA ZANIMIVA NOVICA prihaja iz Amerike, iz krajev, kjer je škof Baraga misijonaril in izobraževal Indijance. Novica ni "slovenska", razen v toliko, da gre za spomenik Slovincu. Spomenik mu hočejo postaviti sami neslovenski Amerikanci, našemu narodu tuječi, poznajo nas le zato, ker poznajo Baraga in vedo, odkod je prišel v Ameriko. Radi povedo: iz Slovenije.

Slovinci ne čutimo potrebe, da bi svojemu velikemu rojaku zamišljali tak ali podoben spomenik. Je dovolj drugačnih priložnosti, da počastimo njegov spomin in se držimo njegovih zgledov ter nauk. Ko pa vidimo, da se tuječi toliko zanimajo za našega Baraga in so voljni zbrati lepo vsoto denarja za tako veličasten Baragov spomenik, ne bomo spraševali: Čemu ta potrata? Ponosni bomo in hvaležni, da naš veliki rojak toliko velja pri ljudeh, ki jih mi kar nič ne poznamo in oni nas le kot Baragove rojake.

Med vsemi ljudmi, ki so organizirali delo za postavitev spomenika Baragu, nam je znan — in še to le po imenu — pisatelj knjige o Baragu v angleščini: "SHEPHERD OF THE WILDERNESS", preprost ameriški uradnik **Bernard Lambert**. Osebnost ga poznajo le redki Slovenci v Ameriki. Vsi drugi so gotovo tudi njim popolnoma neznan. Le imena so v tisku stopila pred njihove oči, kot zdaj stopajo tudi pred nas v Avstraliji. Vse to pomeni samo eno: tuječi bolj in bolj spoznavajo veličino škofa Baraga. In takoj se nam vsiljuje vprašanje: Ali se Slovenci dovolj zavedamo, kaj imamo v škofu Baragu, ki je vendar pred vsem — naš?

Ta mesec je obletnica Baragove smrti. Umrl je pred 102 letoma na dan 19. januarja. V nekdanji Baragovi škofiji — Marquette v državi Michigan — ta mesec praznujejo že več let uvedene "Baragove dneve". Gre jim zlasti za to, da se pospešuje delo za Baragovo beatifikacijo. V ta namen so potrebne molitve, zbiranje dokumentov, sestavljanje poročil za Rim, pa seveda tudi denarna nabirka za kritje stroškov. Vse to je v zamisli "Baragovih dni."

Nam tu v Avstraliji je jako prav prišlo, da imamo za ta mesec pred seboj poročilo o nameravanem spomeniku in tudi sliko, ki kaže, kako je spomenik zamišljen. Oboje nam bo pomagalo, da se v duhu tudi mi pridružimo vsem, ki bodo praznovali Baragove dneve, in zlasti dan 19. januarja naj bo ob branju teh vrstic tudi naš "Baragov dan".

Bishop Baraga Foundation — Baragova ustanova.

Za postavitev spomenika škofu Baragu so organizirali društvo, ki so mu dali ime kot tu zgoraj. Po naše je to Baragova ustanova. Ne gre jim samo za postavitev spomenika, svoji organizaciji so dali širši cilj in namen. Spomenik naj bo samo začetek dela nove ustanove, samo simbol in opomin, čemu je Baragova ustanova stopila v življenje. Hočejo posnemati nekdanjo Leopoldinsko ustanovo na Dunaju, ki je Baragu v visoki meri omogočila misijonsko delo v Ameriki. Zbirali bodo sredstva v denarju in blagu ter pošiljali podporo v misijone po širnem svetu. Dijakom, ki bi hoteli postati misijonarji, bodo dajali štipendije in podobno.

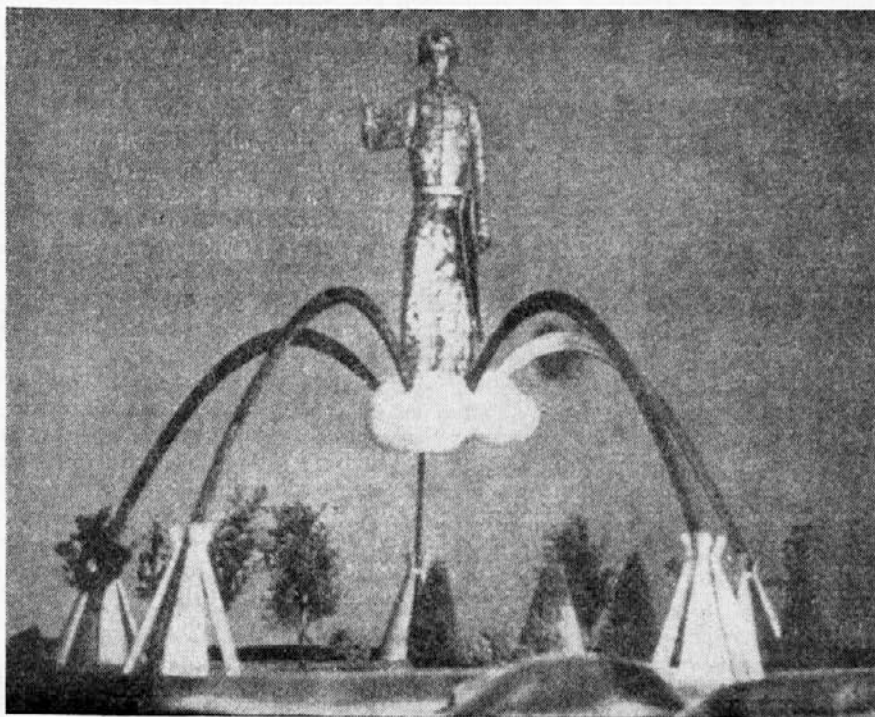
Ni dvoma, da bo kof Baraga te podjetnosti ustanove neprimerno bolj vesel, kot spomenika samega, pa naj bo še tako veličasten. Sicer pa tudi ustanovniki dobro vedo, da spomenika ne potrebuje Baraga, potrebujejo ga Amerikanci in drugi, da med njimi spomin na Baraga ostane živ in on sam nepozabljen.

Baraga Shrine — Baragov spomenik

Že površen pogled na sliko pritegne naše oči, da jih ne odmaknemo prehitro. Ni treba ravno biti arhitekt, da zagrabi. Toda tu le nekaj kratkih podatkov, natančnejše je spomenik opisan v angleškem besedilu, ki ga tudi podajamo. Pokažite ga svojim mladim in tudi avstralskim prijateljem in zancem.

Spomenik bo stal \$ 50,000. Več Amerikancev je že darovalo po tisočaku. Stal bo blizu vasi z imenom BARAGA v smeri proti kraju L'Anse, kjer je Baraga ustanovil indijansko vas. Kip škofa Baraga sam bo visok 35 čevljev, ogrodje, ki bo kip nosilo, bo visoko 25 čevljev. Spomenik je zamislil arhitekt iz Detroita, ki je bral Lambertovo knjigo o Baragu. Tudi svet za spomenik je dar nekega Baragovega častilca. Računajo, da bo poleti 1970 spomenik dovršen in postavljen.

Izrecno tudi poudarjajo, da ima spomenik namen opozarjati Ameriko in svet na priprave za Baragovo beatifikacijo.

BISHOP BARAGA FOUNDATION ESTABLISHED

(Press Release)

A group of citizens from Baraga County and the Copper County have joined together to organize the Bishop Baraga Foundation, Inc., a non-profit corporation. The immediate objective of the new organization is to erect a shrine to the missionary priest and bishop, Frederic Baraga.

The shrine will be constructed in Baraga County on the Red Rocks Bluffs, overlooking Keweenaw Bay, between the villages of Baraga and L'Anse. The thirty-five foot bronze statue of the missionary will be supported by laminated wood beams and will rise six stories high.

Often referred to as the "snowshoe priest", Frederic Baraga (1797 — 1868), founded a mission among the Ojibway Indians at L'Anse in 1843. He remained at the station until 1853 when he was named first bishop of the upper peninsula of Michigan. His cause for beatification is now being actively promoted in several parts of the world.

Baraga, born in the Slovene province of Austria, was the first priest sponsored by the newly organized Leopoldine Foundation. The purpose of

the Foundation was to supply priests, funds and supplies to the destitute North American missions. The aims of the Bishop Baraga Foundation are similar. After the shrine is erected, the money received from the sale of shrine replicas and other items, will be used to support missionaries in other lands. Since the spirit of ecumenism was always present in the activities of Bishop Baraga the new foundation will aid missionaries of all Christian faiths.

Granting of scholarships to needy individuals, with special attention to those of Indian blood, is one of the chief objectives of the Bishop Baraga Foundation. Perpetuating and making known the accomplishments of Frederic Baraga, in addition to developing other areas where he labored, will also be given attention.

Contributions to the Foundation are acceptable in any amount. However, those contributing \$1,000 or more will have their name, or a deceased member of the family, engraved on a plaque to be displayed at the shrine site

(More on page 20)

VISOŠKA

KRONIKA

Zgodovinska povest. Dr. Ivan Tavčar

DR. IVAN TAVČAR, rojen leta 1851 na Visokem v Poljanski dolini, je bil v mlajših in srednjih letih življenja plodovit slovenski povestničar. Njegove zbrane povesti in romani sestavlja 8 debelih knjig. Nekako v začetku tega stoletja je bil tako zaposlen s politiko in drugimi javnimi posli, da je pisateljsko pero skoraj odložil. Ko je pa bil že blizu 70 let star, je iznenadil rojake z dvema povestima, ki sta boljši kot katera koli njegova od prej. Ena teh povesti je CVETJE V JESENI, druga VISOŠKA KRONIKA. Izšli sta v letih 1917 in 1919.

CVETJE V JESENI so prinašale naše MISLI pred 15 leti. Povest je močno ugajala. Tu pa tam je bilo slišati željo, naj bi MISLI prinesle tudi VISOŠKO KRONIKO. Ko je ravno minilo 50 let, odkar je povest zagledala beli dan — naj se ta želja izpolni!

Povest ponatiskujemo iz knjige, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva Družba leta 1931. Risbe je napravil znani slikar Tone Kralj. Tudi te so vzete iz omenjene knjige. — UR.

I.

RODIL SEM SE V GOSPODOVEM LETU 1664 na dan sv. Izidorja in sicer ravno tu na Visokem. Oče mi je bil Polikarp Khallan, tudi Khallain, lastnik dveh kmetij na Visokem, mati pa mi je bila Barbara Khallanin, tudi Khallainin, rojena na Suhi kot druga hči ondotnega kmetovavca Volka Wulfinga.

V mali cerkvi sv. Martina me je na ime svetnika Izidorja krstil gospod Karel Ignacij Codelli, takrat župnik v Poljanah. O krstu se je govorilo po vsej dolini. Imel sem osem botrov: štiri moškega in štiri ženskega spola. A pri krstni pojedni se je spilo toliko črnikalskega vina, da sta se boter Kožuh s hriba sv. Sobote in boter Hmeljinec s hriba sv. Volnika sporekla in skoraj do krvi stepala. Zaradi tega so previdne ženske že tedaj govorile, da otroče, ravnokar rojeno in na Kristovo vero krščeno, ne bo imelo sreče na svetu. Ta govoriča — božji Porodnici bodi potoženo! — se je pozneje dobro izpolnila. To bo vsakdo sprevidel iz tega mojega pisanja, h kateremu sem se odločil, ko

sem bil, kakor drevo v zimi, brez listja in soka.

Boga pa le hvalim, ker mi je podelil toliko moči, da mi ni odpadlo pero, dokler ni bilo zapisano, kako sem grešil, kako klical božjo jezo nase in kako sem delal premalo pokore zase in tudi za svojega očeta Polikarpa Khallana, ki ni živel ne pravično ne Bogu dopadljivo.

Že otroška leta so mi bila v nadlogo in težo življenja sem občutil na sebi ko breme, mučno in grenko.

Kdo je bil moj oče Polikarp? Od kod je prišel? Kje je bil poprej? Bog ve!

O vsem tem takrat še ničesar nisem vedel, samo to sem občutil, da je bil Polikarp Khallan trd, teman in brezsrčen gospodar, kateremu ni nikoli posijalo sonce v dušo. Čez vse mere je delal grdo s svojo zakonsko ženo, katera mu je rodila mene in pet let mlajšega brata Jurija. Naša hiša ni bila hiša božjega blagoslova. Imeli smo več nego drugi, posedovali smo vsega dosti, a pod nobeno streho se ni tako malo molilo in tako obilo preklinjalo, kakor ravno pod našo. Gospodar je poznal kletvine celega sveta. Preklinjal je v jeziku, kakor ga pozna ljudstvo v okolici, ali hudiča je klical tudi v jeziki, katere govore narodi v tujih deželah. Pozneje, ko me je zaneslo med tujce, sem se zavedel, da je preklinjal po nemško, po laško in celo po španjolsko. Ko je umrl, je torej nesel s seboj na koše samih krvavih grehov, tako da še danes molim, da bi v nebesih spregledali Polikarpu Khallanu njegove grehe, ker drugače ne vem, kako naj izhaja na onem svetu pred svojim Sodnikom.

Ko sem se začel zavedati svojega življenja, je bil oče že petdeset let star. A visok je bil kakor jablana in hrust kakor medved, ki trga ovce na Blegašu. Govoril je malo besed, pa nobene prijazne, in na hlapce in deklice je prežal, da niso postopali in zanemarjali dela. Kogar je zalotil brez dela, ta je bil tepen, da se je Bogu smilil in da je dostikrat komaj življenje odnesel.

Botra sta se sprla in stepala

Bog mi je priča, da je bila mati Barbara najboljša gospodinja in da je z varčevanjem na vse mogoče načine množila imetek svojemu gospodarju. Ta pa se ni sramoval pred otroci in posli udariti jo mnogokrat po tankem obrazu, da se ji je vlila rdeča kri po licu in po suhih čeljustih. Koliko je prejkala ta mučena ženska, ve samo Mati božja, ki je štela v nočeh solze ponižne in v usodo vdane moje matere. Usmiljenja ni poznal divji in razjedeni visoški gospodar; kričal je pod težkim bremenom, ki si ga je bil sam navalil nase, tako da je tudi on v nočeh ječal in stokal, kakor da bi pri živem telesu tičal globoko v črni zemlji.

Odkar smo bili dobili Jurija, ni več spal pri svoji zakonski družici. Otroka z materjo sva prenočevala v gornji hiši. Zase pa si je oče izbral prenočišče v kleti. V to klet je podnevi prihajalo le malo svetlobe pri dveh nizkih in zamreženih oknih, pri stenah pa je vlažnost silila iz ometa in v debelih kapljah lezla po črnem zidovju. Tu si je — kmalu po rojstvu brata Jurija — stolkel nerodno ležišče, ki si ga je sam postiljal in h kateremu ni imela pristopa ne žena ne dekla.

Ko sem postajal starejši in me je večasi zvalila svetla luna s postelje, sem se pritihotapil pred klet in sem čul, kako je oče kričal v spanju, kako je odganjal nekoga od postelje, kako je tulil in hropel. Ni užival počitka v nočeh in nekdo je moral valiti skalo po njem, tako da je stavec obupaval pod njo, kakor da je zagazil pod mlinsko kolo, ki ga je globoko v vodi trlo in stiskalo, da ni mogel premakniti uda in ne dati duška zaprti svoji sapi.

Bil sem star dvanajst let. Takrat me je mati prvič peljala v mesto.

Takoj pri Poljanskih vratih je tržil nekdo z orožjem. Prodajal je meče, težke muškete in železne čelade. Vse je bilo staro in obrabljeno, ker je bilo ostalo od vojne, katera je zavoljo krive vere razsajala po vsem svetu, da so se povsod morili ljudje in zažigala človeška stanovanja.

Tiste dni je bila gorka moja želja postati vojščak. Kar ugrelo me je, ko sem pri loškem trgovcu ugledal samokres z debelim, svetlo okovanim kopitom. Bil pa je tako velik, da bi ga jaz, otročaj, komaj nositi mogel. Ta samokres je v hipu napolnil mojo dušo in moje srce je poželelo po njem. "Kupite mi ga!" sem vzdihnil k materi. Položila mi je roko na rame in odgovorila: "Kako naj ti ga kupim, ko bi morala zanj plačati beneški cekin".

Kmalu nato je napočil zame najhujši trenutek zapuščenega življenja, ki me je pozneje preganjal pri svetlem dnevu ter me budil iz spanja divjih sanj.

Popoldne sva prišla z materjo iz Loke. Že na brvi pod visoškim domom sva čula vpitje jeznega

očeta. Bil je na njivi, kjer mu niso dekile nekaj po godu opravljale. V največjem strahu sva se stisnila okrog hleva v hišo. Tam je mati odhitela navzgor, da bi se prejkone skrila na izbi, kakor je to vselej delala pri enakem divjanju.

A jaz sem ostal ravno pri kleti in takoj opazil, da so bila vrata priprta. Ko je oče v jezi odrohnal na polje, je pozabil zapreti vrata pri kleti, kar se ni zgodilo ne prej ne slej nikoli. Kakor stržek sem planil v mračni prostor, kamor me je gotovo sam satan vlekel proti volji moje bojazljive duše.

Najprej mi je udarila mračnost na oči, da moj onemogljivi pogled ni razločeval reči od reči. Ali privadil sem se kraja in takrat sem opazil na nemarno skupaj nastlani postelji črn železen zaboj. Bil je zaklenjen in s svojo močjo ga niti premakniti nisem mogel, dasi sem to poskušal. Pot mi je oblihl obraz in telo, da sem že hotel pobeigniti, ker se mi je dozdevalo, da preži name v temačnem kotu nekaj grozovitega. V tistem trenutku se je prikrdel od nekod sončni žarek — Bog - Sodnik ga je poslal, da bi udaril grešnika v lastnem otroku — ter zasijal skozi mrežo na oknu, da se je na temni ilnati zemlji pred mojo nogo napravila svetla lisa. Sredi lise je ležalo nekaj rumenega. Ko sem se sklonil, mi je tičal v roki cekin, rumen beneški cekin! In zopet sem stal pred prodajalno v Loki ter gledal na svetlo okovani samokres, ki je bil tisti mah želja vseh mojih želja.

V najboljšem premišljevanju, kako si hočem kupiti ponosno orožje, je pograbila železna pest mojo roko, v kateri sem stiskal beneški denar. Kakor bi me bil dobil v past, tako mi je stiskal oče malo ročico, da sem kar čutil, kako mi na dlani sili cekin v kožo in meso. Oče se je bil vrnil v klet, ali v svojem zamaknjenju njegovega prihoda nisem opazil. Moja roka se je tresla, ali tudi očetova pest se je tresla, ker ga je morila najhujša jeza. "Diavolo!" je zakričal, "ti se vlačiš okoli postelje svojega očeta, ki ti daje jesti in piti!" Potegnil me je za sabo in niti trenutek ni izpustil moje roke. Zunaj se s težavo izvlekel ključ in z večjo težavo zalkenil z njim vrata od kleti.

"Kraști si hotel!"

Kri mu je napolnila obraz in iz njegovih oči je bliskalo, da sem začel od groze jokati, kar je starega še bolj razkačilo. Po stopnicah me je vlekel v vežo, iz veže v hišo k mizi, s katere so se dvignile muhe v tolpah. Vso sobo je obsevalo sonce, da se je žarela bela stena in rumenkasti strop nad njo. V tem žaru je zagledala moja trepetajoča duša križ v kotu in na njem belo podobo Odrešenika v trnju in krvi. "Kristus, pomagaj!" sem vzkliknil in skušal izviti roko iz očetove pesti. "Hu-

dič ti pomagaj!" je zarjul ter mi pritisnil ročico k mizi, da so odnehali prsti in je odletel cekin izpod njih, kakor odleti zrno iz klasa, kadar se mlati žito na podu.

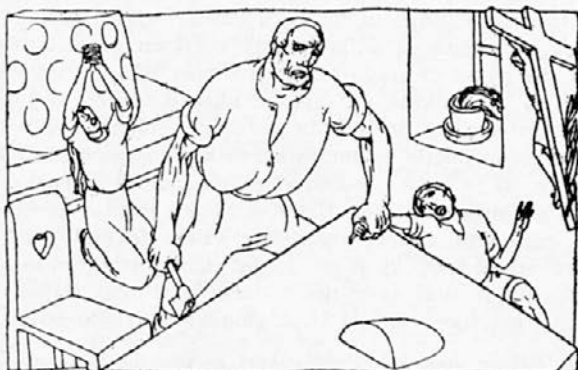
"Kradel je, svojemu lastnemu očetu je kradel!"

V megli sem videl, da so se mu penila usta. Jaz pa sem ihtel: "Oče, ne bom več!"

"Ne boš!" je zakričal hripavo. "Bom že poskrbel, da ne boš!"

V tujem jeziku je nekaj zaklel. Z levico mi je skupaj stiskal štiri prste, da se je samo mezinec držal na mizi. In tedaj se je zgodilo!

"Da si zapomniš, kdaj si kradel!" S temi besedami je pograbil ostro furlansko sekirico, katero je bil nekdo pozabil na stolu. Zamahnil je z njo in mi odsekal polovico malega prsta, da je kri porosila v gostih kapljicah mizo, kakor da je padel

rdeč dež po nji. Zasukalo se mi je v glavi, zavrtele sta se okoli mene stena in strop in Kristus v kotu. (Dalje prih.)

PROPOSED BISHOP BARAGA SHRINE

(The L'Anse Sentinel, Baraga Country USA)

PROPOSED SHRINE — The Red Rocks between L'Anse and Baraga villages will be the site for the \$50,000 Bishop Frederic Baraga shrine, which the shrine committee hopes to have erected and dedicated next summer.

The 35 foot brass figure of Bishop Baraga, holding a cross and a pair of snowshoes, will be suspended on a cloud effect of stainless steel. Five concrete 9 ft. tepees, which will be 50 percent open, will house the flood lights and will support the five huge laminated wood beams which will hold the figure of Bishop Baraga 25 feet above the ground.

Overall, the shrine will rise six stories, and the figure will weight approximately four tons. There will be a pathway from tepee to tepee where plaques will be placed telling the story of the pioneering priest, now being considered for sainthood.

Bernard Lambert, author of the "Shepherd of the Wilderness", a biography of Bishop Baraga, conceived the idea of having a shrine in the area where Baraga traveled and also overlooking the bay on the western shore of which he established a mission.

Jack Anderson of Lake Linden, formerly of Detroit and a noted sculptor, has made a model of the shrine and as soon as his materials are available he will start work on the figure. He ob-

tained his idea for the shrine from Lambert's book.

Pat Ellico has donated the land on which the shrine will be placed.

Lambert and Ellico are co-chairmen for the promotion and fund raising. At present, there are nine people who have pledged \$1,000 each, so the fund raising is off to a good start.

A shrine corporation committee has been formed with Atty Walter Dartland, Ted Groleau and Mrs. Beatrice LaTendresse as members.

At an organizational dinner meeting held at the Hilltop House Oct. 8th, Atty Dartland acted as chairman and Agnes Demaray temporary secretary. All who viewed the model endorsed it immediately.

Members of the Bank Exhibit committee are Vern Marquardt, Pat Ellico and Mrs. Dan Lazzari. The model will be on display in the various banks in the Copper Country and Baraga County.

The publicity committee will be Lambert, Atty, Dartland and Anderson.

Present at the Oct. 8th meeting were: Pat Ellico, Jack Anderson, Bernard Lambert, Fr. Thomas Andray, Fr. James McCarthy of Houghton, Atty and Mrs. Walter Dartland, Vern Marquardt, Lloyd Anderson, Mr. and Mrs. C.J. Sullivan, Sr., Agnes Demaray, Theodore Groleau, Mrs. Dan Lazzari, Mrs. Lester Miron and Mrs. Beatrice LaTendresse.

KOTIČEK NAŠIH MALIH

To pa ni pravljica

Resnica je in vredna deset pravljic. Božična številka melbournskega škofijskega tednika THE ADVOCATE je prinesla imena in slike deklet, ki so končale učiteljske in postale učiteljice. Med imeni je dvoje slovenskih in to je treba sporočiti KOTIČKU.

Metka Slavič je končala učno dobo na Mercy Teachers' College. Metka je hčerka g. Slaviča, znana delavca pri tukajšnjem slovenskem društvu. Metkina slika je bila tudi na plakatu, ki je bil razposlan po katoliških šolah.

Magda Pleško je končala učenje v Christ College šoli. Magda je med slovensko mladino v Melbourne zelo znana. Pred leti je bila med prvimi učenci Slomškove šole. Že takrat je pokazala svoje vzgojiteljske sposobnosti in mi pridno pomagala pri pouku mlajših učencev. Nastopala je tudi pri mladinskih igrah. V igri Mačeha in pastorka je odlično odigrala vlogo mačehe. Tudi KOTIČEK jo mora še poznati, saj se je večkrat v njem oglasila. Sedaj ja pridno sodeluje pri folklorni skupini gdične Drage.

Posebno pohvale vredno je to, da Magdi prav lepo teče slovenščina. To je močan dokaz, da je slovenščina ni ovirala pri študiju v avstralskih šolah. Nekateri starši se bojijo, da bodo otroci pozabili angleščino, če znajo slovensko. Kako prazen strah!

Magda in Metka, vsi smo ponosni na vaju in vama lepo čestitamo. Upam, da bo mnogo Kotičkarjev in Kotičkaric sledilo vajinemu zgledu. — Anica.

Drugič se oglašja v Kotičku

Dragi Kotiček: — Malo pozno se spet oglašam, pa mi je treba oprostiti. Nisem mogla pisati, ker smo imeli v šoli "exams" in sem imela veliko dela. Mnogo smo se morali učiti. Hvala Bogu, izdelala sem dobro in zdaj se spet učimo slovensko. Lahko že berem in pišem. Moram se zahvaliti za poslano knjigo, ki sem jo dobila na svoje prvo pismo. Zelo rada jo čitam. Lepe pozdrave vsem Kotičkarjem. Upam, da ste imeli lepe božične praznike, zdaj vam pa voščim srečno novo leto. Tako pa tudi p. uredniku. — **Angela Jerenko**, Somersby Rd., Gosford NSW

Draga Angela: — Ko se boš še bolj naučila slovensko, boš namesto "exams" napisala "izpite" ali pa "skušnje". Prav lep pozdrav tudi staršem. Rada jih imej, ko tako želijo, da bi otroci znali slovensko. — **Kotiček**.

Opereta Miklavževanje

Dragi Kotičkarji: — Minilo je že precej časa, odkar sem zadnjič pisala v Kotiček. Bila sem zelo zaposlena, ker smo se otroci Slomškove šole učili opereto za Miklavževanje. Otroci smo bili za anglečke. Prišel je Miklavž in nam prinesel darila.

Drugo nedeljo smo obiskali Geelong in tam ponovili opereto. V Geelongu so nas lepo pogostili. Dobili smo darila, ice-cream in pijačo, kolikor smo hoteli. Lepo je bilo. Zahvaliti se moramo našim č. sestram, ki so imele dosti truda z nami. Njim in vsem Kotičkarjem srečno novo leto in lep pozdrav! — **Eda Tomažič**, Ringwood, Vic.

Draga Eda: — Kadar boš spet lizala ice-cream, se spomni, kaj tukaj bereš. Svojim trem bratcem povej, da ližeš "sladoled." Sestri Lily pa ni treba tega povedati. Je že tako velika in učena, da to gotovo že sama ve. Sosedovo Zinko pa vprašaj, če ve ali ne. Če še ne ve, ji povej, da je sladoled stokrat boljši kot ice-cream. Saj ga rad liže še tisti, ki tebi pozdrav pošilja — **Kotiček**.

Prihodnji mesec bo začela Mira Mar svojo povest o srečanju z mravljo. To ne bo v Kotičku, pa boste tudi Kotičkarji radi čitali. Zelo zanimivo!

Ta mesec pa čitajte v angleščini o škofu Baragu na straneh 16, 17 in 20.

PISALI SO — ČITAJMO

Dopis v listu DRUŽINA, Ljubljana:

O papeževi okrožnici "Humane vitae" mnogo razmišljam. Vem, da mnogo mladih žena doživlja stisko vesti. Kako naj žive po nauku okrožnice, če se stiskajo s svojimi družinami po majhnih stanovanjih?

Toda nečesa ne razumem. Zakaj pri nas zadnja leta tako podcenjujejo Knaus-Oginovo metodo? Rada bi povedala svojo skušnjo.

Poročila sem se mlada in v desetih letih rodila 7 otrok. Gospodarske razmere nama niso dopuščale povečati družine. Doživljala sva hudo stisko vesti. Tedaj nama je prišla v roke revija "Čas", kjer pok. dr. Breclj razlaga, kako se po Knaus-Oginovi metodi preračunavajo rodovitni in nerodovitni dnevi. Z mozem sva sklenila, da se bova ravnala po tej metodi. Mož je bil tako obziren do mene, da je sam vodil tabelo. Knaus-Oginova teorija je držala stoprocentno. Ni bilo več otrok.

Koledar ni škodoval najini ljubezni, nasprotno, doživljala sva nove medene tedne. Določeno obvladovanje samega sebe nama je prineslo mnogo duhovnih radosti in najin zakon še globlje utrdilo.

Ponavljam še enkrat: Po mojem prepričanju je pri meni teorija naravnih ritmov popolnoma držala zato, ker je bil mož tako obziren in je z menoj v tej stvari popolnoma soglašal.

Poznam še mnogo drugih žena, ki so se v tistem času ravnale po Knaus-Oginovi metodi s sto procentim učinkom.

Vprašujem. Zakaj vlada danes tako nezaupanje do te metode? Ali so današnje žene drugačne, kakor smo bile me pred 30 leti? Ali današnji možje niso več zmožni takšne obzirnosti, kakor nekoč naši? Zakaj se naši zdravniki tako malo menijo za Knaus-Oginovo metodo? Ali samo zato, ker jo Cerkev priznava? — N.N. Gorenjska.

Pisatelj dr. Ivo Šorli, kateremu so nedavno vzdali spominsko ploščo na rojstno hišo v Podmelcu na Tolminskem, ima v enem svojih romanov naslednji dvogovor med nositeljema zgodbe:

Selma pravi: "Ljudem je, posebno v takem samotnem kraju, cerkev vendar vse. Ne samo vir tolažbe in moči v vseh njih križih in težavah, da, tudi ne samo njih duhovna šola, nego tudi njih prva izobraževalnica v navadnem pomenu. Naj ima več ali manj kakor povsod 'vsaka vas svoj glas' — z vseh prižnic od Drave do Jadranskega morja sliši ves rod vsaj enkrat na teden govor v tistem enem jeziku, ki je last vseh in med njimi vseni prva in glavna vez; tako tam, kjer ni bilo ali ni

šol. In vrhu tega nadomešča tem ljudem cerkev takorekoč tudi vse to, kar imenujemo po mestih zabavišča do koncertne dvorane, skoroda i gledališče. Ne razumem, kako morejo ljudje, ki sicer tudi temu ljudstvu dobro žele, mrko gledati na tako središče njihove ljubezni; in še več: na tako nadomestilo za vse to, česar imajo sami v izobilju."

Jakob ji odvrne: "Vzemi našemu človeku cerkev — vzela si mu nedeljo — brez nedelje bi bil čisto navadna uboga, nesrečna in tudi surova zadnja tovorna žival . . . Saj ti ljudje, ki govore o nekih izobraževaliških in podobnih nadomestkih, ne vedo, kaj govore. In morda še ni najstrašnejše, da je veliki svet zavrgel spoštovanje do verskih čustev in izgubil razumevanje zanje — Bog ve, vsaj iz usmiljenja do vseh onih, ki si drugače ne znajo pomagati, kot sami pravijo, bi ne bili smeli! Nič manj strašno ni, da so pozabili eno največjih besed, kar jih je slišal svet, da človek ne živi samo od kruha. In ker se jim je posrečilo drugod že skoro povsod, da so nadomestili človeško delo s strojem — čast in hvala jim za to; — so hoteli tudi dušo nadomestiti: iztrgali so iz človeških prsi živo srce in postavili tja neki strojček, katerega usnjati jermeni vodijo v možgane in tam 'delujejo' . . ."

PESEM MORJA

Ing. Ivan Žigon, NSW

*Morje pljuska na obalo,
pršijo pene v belo skalo
in bori v sunkih vetra vršē.*

*Ležim v zatišju — pred moje oči
priplove privid že pozabljenih dni.
Glej, tam se vrste jeničanske galeje,
bič bije galjote, poveljnik se smeje . . .*

*Jadro poslednje v daljo zgineva,
stok sužnjev še vedno krog mene odmeva.*

*Doni rimskih legij trdi korak,
orožje blešči in rogovi bučijo,
bojevniki Tevte pojo davorijo. . .*

*Kam misli hite?
Saj le bori ječē
in valovi šumijo!*

ODGOVORITE!

1 Ena sama država v Južni Ameriki nima nič morske obale. Katera je?

2 Družina ima pet otrok. Dvojčkov med njimi ni. Najmlajši ima tri leta. Skupna starost vseh petih znaša 26 let. Koliko let ima najstarejši?

3 Katero povest je spisal Josip Jurčič leta 1866?

4 Dvajseto stoletje — ali je že ali šele bo? Če šele bo, kdaj? Če je že, kdaj se je začelo?

5 Star slovenski pregovor, ki že nekaj let ne velja več, se začneja z besedami: "Potreben kot . . ." Kot kaj?

6. Kaj je težje: pol litra mleka ali pol litra smetane?

7. Iz koliko kosov sestoji igra domino in iz koliko šah?

8. Indigo je po slovensko intka. Toda kaj je to?

9 Koliko barv razločiš v mavrici s prostim očesom? Katere so?

ODGOVARAJAMO

1 Paragvaj — 2 Najstarejši ima OSEM let (3 4 5 6 8) — 3 Deseti brat — 4 1. januarja 1901 — 5 ..streha nad prižnico — 6 mleko, smetana ostane na vrhu 7 28 in 32 — 8. barva modriskasta — 9 sedem: rdeča, oranžna, rmena, zelena, plava, intkasta in vijolična.

Katarina je imela sestro pri nunah, sama je ostala doma in stregla bolnemu očetu. Sestri je večkrat pisala, kako je doma. Vsako poročilo je začela z besedami: Bog je dober. Mislila je, da se v pismu na nuno tako spodobi. Nekoč se ji je pa stvar čudno zapletla. Dober teden je bil oče tako slab, da so pričakovali smrti. Nenadoma se mu je pa obrnilo na bolje. Katarina je bila tega tako vesela, da je poslala sestri nuni telegram: Bog je dober, oče boljši.

Bila sta prijatelja, pa nič več. Vsaj fant je mislil tako. Ko je moral na drug kraj dežele, ni čutil potrebe, da bi se ji oglašal. Po nekaj tednih mu je poslala telegram: Pozabil? Izgubil? Umrli? — Dobila je odgovor po enaki poti: Loviš? Ribariš? Nastavljaš?

NASLOV ZA DR. J. MIKULA

Catholic Presbytery, Parramatta 2150

Telefon: 630-1115

Misli, January, 1970

OBRAZ MODERNEGA ČLOVEKA

Iz "Kat. misijonov"

V plehkem časopisu,
v prav vsakdanjem časopisu
sem bral:

Na svetu je 38 milijonov beguncev —
in dalje na isti strani:
Papiga je podedovala 20,000 dolarjev.

V istem škandalov željnem časopisu:
Na svetu je 15 milijonov vojnih invalidov —
in spodaj na isti strani:
Dva tisoč ljudi je šlo psu za pogrebom.

In dalje drugo ob drugem:
400 milijonov otrok nima kruha —
Amerikanec je zapustil 3 milijone dolarjev
za svojega dirkalnega konja . . .

Ali je to obraz modernega človeka?

NADALJNI DAROVI ZA SKLAD

in druge namene

\$12: A. Lackner; \$7: dr. M. Kuček, Franci Bresnik; \$5: Henrik Vujica, Berta Colja; \$4: Ivan Pavšič, Rudi Koloini;

\$3: Tomaž Možina, Jože Sok, Peter Kern, Silvo Mugerli, Maks Robič, Karlo Lenančič, Richard Trurdy, Stanko Gruntar, Anton Bevdek, Stanko Pevec;

\$2: Ivan Horvat, Jos. Proskurin, Jakob Robar, Marta Veljkovič, Franc Danev, Franc Petelin, dr. E. Miglič, Ivan Plesničar, J. Marinček, Branko Cvetkovič, Rafaela Bernes, Zofka Brkovec, Jos. Jurin, Andr. Zrim, M. Ritlop, L. Zemljič, V. Ovijač, Vinc. Mavrič, Jurič Tomažič, K. Rožanec, druž. Ilijaš, štefan Vuk, Jos. Zupančič, Božo Lončar, Iva Urbas, Julka Mrčun, R. Mavrič, Lina Grassmayr;

\$1: Rude Iskra, Alb. Konrad, Al. Jerič, M. Saksida, A. Campaner, Ljenko Urbančič, Al. Seljak, Ana Sertič, St. Kolar, Sl. Fabian, Fr. Omers, Fr. Baša, M. Lukač, Ferd. Toplak, Franc Car, I Horvat, Jos. Kromar, N. Kodele;

\$0.50: Franc Petek.

P. PODERZAJ, INDIA: \$5: Berta Colja, Ivan Kovačič; \$2: Helena Pirc, Pavla Pirc, Anica Srnec, M. Zitterschlager; \$1: Ana Campaner.

SLOMSKOVO SKLAD: \$10: Ivan Kovačič, Neimenovan B.P.

Prisrčna hvala vsem: Bog povrni! Nadaljujmo dobro delo!

Z Vseh Vetrov

ŠIROKOPOTEZNA IRIGACIJA, namakanje avstralskega podeželja, ni potrebna in bi ne prišla pričakovane koristi, tako dokazuje v debeli knjigi sydneyški agronom dr. Bruce Davidson. To je v živem nasprotju z mnenjem domala vsega sveta, ki spet in spet reče in zapiše, da je Avstralija tako prazna, ker ji manjka vode. Od te ugotovitve ni daleč do naslednje: irigacija! Irigacija, ki je ni, vsaj v zadostni meri ne, igra veliko vlogo tudi v avstralski politiki. Očitki sem očitki tja. Naenkrat se pojavi trditev: Vse to ni nič res!

DR. BRUCE DAVIDSON zna, kajpada, svoje trditve zoper korist irigacije podpreti z mnogimi dokazi, zgledi in primerami. Vsega mu niti največji zagovornik irigacije ne bo mogel spodbiti. Mi se seveda ne mislimo spuščati v argumente za irigacijo ali zoper njo, le beležimo zadevo, ker je po svoje prav za vsakega Avstralca zanimiva. In zraven lahko pomislimo še na splošno človeško dogajanje, da se zoper vsak "da", tako lahko v doglednem času pojavi "ne" — ali pa obratno. Ali je tu na mestu pregovor: Nič ni stalnega pod soncem?

V NAŠI JUŽNI AVSTRALIJI so se kovači novih postav in zakonov za pretekli Božič kar po Herodovo pripravili. Z novim zakonom o načrtnem abortusu so obsodili na smrt vse tiste še ne rojene, ki jim takozvane 'matere' ne privoščijo življenja. Nova zakonodaja je tako širokogrudna, da bo domala vsaka taka 'mati' lahko našla "zakonit" razlog, da se svojega otroka postavno iznebi. Novi zakon so res sprejeli z zelo majhno večino, tudi med državljani ni našel splošnega odobravanja, dnevni tisk svetnega značaja ga je pa nepričakovano enodušno pozdravil. Med drugimi veliki AUSTRALIAN v svojem uvodniku priganja še druge avstralske države, naj posnemajo zgled Južne Avstralije, da "ne bodo ženske iz vseh držav drle v Adelaide" . . .

ČLOVEŠKA POSTAVA NE MORE odpraviti božjih postav. Ko je zdaj zrahljana postava o abortusu v Južni Avstraliji uveljavljena, sta vsak državljan in vsaka državljanka navezna na svojo lastno vest. Njuna odgovornost ni pred državno postavo, je še vedno v prvi vrsti pred Bogom in nerojenim detetom. Kdor je samo trst, ki ga veter javnega mnenja maje, bo pač novi zakon uporabljal. Kdor je notranje dorasel za čut človečanske odgovornosti, se ne bo dal zapeljati, pa naj bo skušnjava še tako močna.

LJUDJE, KI IMAJO VEST, ali vsaj nekaj vesti, novo postavo o abortusu obžalujejo. Ni jih ravno malo. Celo tisti, ki imajo oblast spreminjati zakone, so se v drugih avstralskih državah izrekli proti sprejemu take postave. Hočejo ostati pri sedanjih zakonodaji. Sicer tudi ta ni čisto v skladu z vestjo človeka, ki veruje v Boga in človeka, vendar vsaj do neke meje štiti nerojeno življenje. Da je Južna Avstralija napravila to pogubno potezo, je po vsej verjetnosti krivo to, da se ljudje, ki imajo vest, niso dovolj potrudili uveljaviti svoje stališče pred tistimi, ki so pripravljali novi zakon. Je že stara nesreča, da dobri preveč molčijo, ko zlobni kričijo. Taka brezbriznost dopušča, da se zlo širi, dobro in pravo pa v kot poriva.

"BOGATAŠI IN SUPER-BOGATAŠI" je naslov knjigi, ki jo je napisal ameriški ekonomist Lundberg. Poroča, da je v Ameriki 90,000 milijonarjev in milijarderjev, ki žive v luksusu kakor principi v Tisoč in ena noč. Temu nasproti velika večina Amerikancev nima drugega kot najnujnejše za življenje, da morejo primerno živeti v današnjih časih. To se še nekam dobro sliši, žal je pa visok odstotek tudi takih, ki niti tega nimajo. Slabše je to, da tisti tisoči bogatašev drže v svojih rokah državno gospodarstvo in imajo ogromen vpliv tudi na politiko. Pisatelj ne neje velike razlike med politiko Amerike in Sovjetije. Takole pove: V Rusiji moraš biti član partije, da imaš besedo v javnem življenju, v Ameriki moraš pa biti — vsaj milijonar.

PROFESOR JEAN MAYER na harvardski univerzi v Ameriki študira vprašanje svetovne prehrane. Pravi, da je dognal: Res je na svetu veliko stradanje, pa ne zato, kakor da bi bilo preveč ljudi in premalo zalog za prehrano. Ker so zadnje čase iznašli po svetu nove načine za proizvodnjo hranil, se tudi za bodočnost ni bati, da bi tega zmanjkalo. Amerika sama pridela že zdaj toliko, da ostajajo zaloge neizrabljene. Ameriki ne preti stradež, preti ji prenasičenost. Debeluhi so ji nevarni, ne kost in koža. Samo pogledajte gore zavrženih praznih cinastih škatel in steklenic, ki jih povsod vidite. Za te bo zmanjkalo prostora, zaradi njih potem za ljudi. Kaže, da bo v prihodnosti takega obilja dosti tudi v deželah, ki so danes med "nerazvitimi". Če je potrebno omejevanje rojstev, naj pride zato, da se omeji število bogatašev. Da-

našnji reveži naj pa gledajo, da v bližnji bodočnosti ne bodo zašli med milijonarje in požeruhe ter začeli ogrožati obstoj človeku primerne svetovne družbe.

SLOVENSKI TISK JE ZAŽIVEL zadnje čase še na enem nadaljnjem kontinentu — v "črni" Afriki. Jezuitski misijonarji, slovenski in hrvatski, so začeli izdajati v Lusaki, Zambija, list na 4 straneh z lepim tiskom na odličnem papirju in mnogimi slikami. Naslov mu je: **IZ SONČNE ZAMBIJE**. Vsa vsebina je samo v slovenščini. Videti je, da listič hoče biti mesečnik. Tiskarna tam nima slovenskih č ž š, nadomesti jih s ć é ź. Še čudno, da ima te. Listič je misijonsko informativen in propaganden, pošiljajo ga verjetno v Slovenijo, gotovo pa med rojake po širnem svetu. Pa tudi med rojenimi Afrikanci bo že kaj bralcev, saj se jih je nekaj že vrnilo domov od svojih študij v Ljubljani.

DRUŠTVO "PLANINKA" V BRISBANU je h koncu leta proslavila 15letnico ustanovitve s povečano in polepšano izdajo svojega glasila **GLAS PLANINKE**. List izhaja četrtletno v nakladi 100 izvodov. Pričujoča številka je že kar odličen grafični uspeh, čeravno le doma razmožena. Tudi slikanice so kar ljubke. Podoba je, da ima društvo načrt izdajati glasilo v tej obliki tudi nadalje. V pričujoči številki podaja zgodovino društva za prvih 15 let nam dobro znani Janez Primožič. Med drugim beremo: Bili so boljši in slabši odbori, a neglede na to moramo biti vsem hvaležni za njihovo nesebično delo in trud . . .

PETNJSTLETNICO OBSTOJA je skoraj istčasno z Brisbanom slavilo Slovensko Društvo Melbourne. V preteklem letu je društvo začelo svoje glasilo **VESTNIK SDM** izdajati v pravem tisku. Urednik je Marijan Persič, ki je na 15. občnem zboru nedavno sprejel izvolitev za predsednika. List izhaja mesečno, namenjen samo članstvu, posega pa preko društvenih zadev tudi v druge slovenske in svetovne probleme. Mera mu je nekaj večja od naših MISLI. Sprejema tudi oglase, toda, o joj! — \$ 50 za celo stran! Petnajsti občni zbor je vzel na znanje, da je poslopje z imenom Slovenski dom plačano, čas je pa pokazal, da iz raznih razlogov ne more služiti pravemu namenu. Ugibali so, kaj bi se dalo napraviti, pa do konca niso uganili. Vsekakor pa imajo nekaj, o čemer se ugibati dá.

IN V CANBERRI, ACT, tudi niso brez novic. Njihovo društvo deluje dokaj živahno in že skoraj povezuje culice za vselitev v lastni Dom. Vemo pa, da "skoraj" še ni ujel nobenega zajca, zato bo tre-

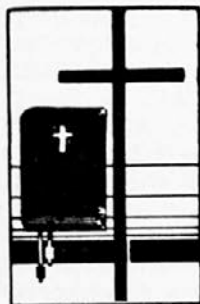
ba s čestitkami še kaj počakati. Da so pa to ljudje širokih potez, je dokaz dejstvo, da je njihovo društveno glasilo postalo iz pritlikovega **POVALIHA** kar naenkrat mogočen — **TRIGLAV**. To vam je skok! Zdaj je treba postaviti samo še Aljažev stolp — Slovenski dom — potem ostane le še razgled s slovenskega vrhunskega vrhunca in z njim — razgledanost.

SLOVENSKO DRUŠTVO V ADELAIDI se menda še vedno krepko drži svojega nekoč (preko Melbourne) razglašenega načela, da je najbolje molčati in toliko bolj delati. Pred meseci je ob sliki rastočega Doma to načelo nekoliko popustilo in smo mogli nekaj dati v javnost. Takoj potem, tako kaže, je spet dobilo svoj pečat. Molk! Ali zato, ker je bilo pač tako razglašeno? Ampak razglašeno ni zmerom tudi najboljšo. Pomislite na razglašene citre! Ali gosli! Celo klavir! Torej, junaki, na dan z besedo! In tudi slika mora zdaj biti že kaj drugačna, ali ne?

O DRUŠTVU V GEELONGU se zdi, da še največkrat kaj zine slavno znana **TIPKARIJA**. Pa tudi ona le mimogrede. Ali se nihče ne čuti poklicanega, da bi kaj poročal? Včasih pomaga tudi samo malo podreganja — bomo videli. — O društvu v Sydneyu se morda kje drugje v pričujoči številki kaj bere. Ako ne, well, kolona **Z VSEH VETROV** se čuti preblizu društveni zgradbi, da bi bilo varno kaj zapisati. Vetrovi so vetrovi in če jih nimaš krepko pod kontrolo, utegnejo povzročiti prepih. Lahko pride še prehlad, če slučajno ni pri roki zoperprehladnih zdravil, da jih vzameš dve uri prej.

Č.G. JANKO BRESNIK, upokojeni župnik v domovini, skoraj že zlatomašnik, je priletel pred Božičem na obisk k svojemu nečaku Franciju Bresniku in njegovi družini v Queanbeyan, NSW, tik ob Canberri. Ne vemo, kako dolgo bo tu in če se bo še drugje pokazal rojakom v Avstraliji. Vsekakor mu želimo izreči dobrodošlico in željo, da bi se ves čas njegovega bivanja tu dobro razumela naš Južni križ in njegov osmi, ki ga je s severa prinesel s seboj. Vse **DOBRO**, gospod Janko!

BARA REMEC, splošno znana akademska slovenska slikarica v Argentini, je doživela izredno priznanje od strani tujcev. Argentinsko državno tajništvo je priredilo veliko razstavo njenih umetnin. Otvoritvene slavnosti se je udeležilo veliko odličnih gostov, ki so umetnici čestitali. Tam so tudi zvedeli za umetniško izdelano Barino Marijo Pomagaj, ki jo je darovala cerkvi v neki indijanski vasi. Bara je tudi sama izdelala iz dragocene kovine kroni za Marijo in Dete.

Iz Slovenske Duhovniške Pisarne N.S.W

P. Valerijan Jenko ofm

311 Merrylands Rd., Merryland, N.S.W. 2160
Telefon: 637-7147

Službe božje

- Nedelja 18. jan.** (tretja v mesecu):
Merrylands (Sv. Rafael) **ob 8:30**
Leichhardt (Roseby & Thornley) **ob 10:30**
CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**
- Nedelja 25. jan.** (četrt):
Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
- Nedelja 1. febr.** (prva):
Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Blacktown (stara cerkev) **ob 10:30**
Croydon Park (sv. Janez) **ob 10:30**
- Nedelja 8. febr.** (druga):
Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Sydney (St. Patrick) **ob 10:30**
WOLLONGONG (St. Francis H.) **ob 4.45**
- Nedelja 15. febr.** (tretja):
Merrylands (sv. Rafael) **ob 8:30**
Leichhardt (Roseby & Thornley) **ob 10:30**
CANBERRA (Braddon) **ob 6. pop.**

KRATEK PREDPUST!

V sredo 11. februarja je že **pepelnica**. Ne pozabite priti po blagoslovljen pepel! "Spomni se, človek. . ." Na pepelnico je **zdržek in post**, meso nedovoljeno!

Od pepelnice do velike noči je vse **pete** **zdržek od mesnih jedi**.

V **nedeljo 25. jan. po maši pri sv. Patricku** molitev za domovino.

POTRUDILI SE BOMO

("Družina" v Ljubljani.)

Nobena maša ne sme biti brez glasnega sodelovanja vernikov. Duhovnik vernike nagovarja, oni pa odgovarjajo v čast božjo in s pritrditvijo. Večkrat med mašo duhovnik moli tudi skupaj z verniki. Kadar je le mogoče, naj pri maši tudi zapojejo.

Ob nekaterih trenutkih vlada med mašo tišina. To je del mašnega opravila. Tedaj se naj verniki poglobijo vase. Pri skupnem kesanju se naj spominjajo, da so grešili. Pri povabilu k molitvi, ko mašnik reče: Molimo, naj se spomnijo, da bodo prosili dobrot samega Boga. Po obhajilu se v srcu veselijo Boga, ki so ga prejeli, naj ga hvalijo in molijo.

Pevski zbor ima pri maši posebno nalogo. Je del zbranega občestva, prisotnega božjega ljudstva, pomaga primerno opravljati božjo službo. Zbor naj včasih poje sam, včasih naj z njim poje vsa cerkev. To naj se uredi po krajevnih možnostih. Mašnik lahko med petjem počaka in ne mašuje po tistem naprej.

Kjer je mogoče, naj bi verniki pri maši prinesli na oltar svoje darove v tej ali oni obliki. To se bo zaenkrat najlepše izrazilo pri "ofru" ob zeganjih.

Pred obhajilom je v novem obredu tudi "obred sprave in miru." Naj bi si vsi navzočni v znak sprave podali roke. Duhovnik začne, drugi nadaljujejo vse do zadnjega. Tako naj bi res kot bratje in sestre pristopili k obhajilu in postali deležni Gospodove gostije. Pri tem se seveda ne smemo smejeti, ampak moramo pomisliti, kaj delamo pred Bogom.

Pri maši ne sme biti nič tjavendan, nič samo po zunanje. Vsem zunanjim kretnjam mora odgovarjati naše notranje zadržanje. Le tako bodo zunanje kretnje izraz našega notranjega prepričanja in mišljenja.

Ali bomo vse to uresničili? Potrudili se bomo!

POPRAVITE!

Telefonska številka za p. Valerijana v Merrylandsu je za spoznanje spremenjena. Namesto 2 na koncu je zdaj 7. Torej: 637-7147. Popravite na stenskem koledarju, da se ne boste motili.

Patrov telefon v Paddingtonu funkcionira samo še do 31. januarja.

CERKEV SV. RAFAELA — ODPRTA

Blagoslovitev se je izvršila na starega leta dan. Zahvalna pesem je res prišla iz hvaležnega srca nad doseženim ciljem. Hvala Bogu in številnim rojakom, ki so cele dneve pred blagoslovitvijo žrtvovali za cerkev. Vsem iskren Bog plačaj, tudi tistim, ki so z darovi podprli obnovev poslopja.

Za blagoslovitev smo imeli lepo število rojakov, cerkve pa niso napolnili (so morali še delati skoro ves dan). Imeli smo tudi avstralske goste. Med njimi so bili frančiškanski provincial, njegov tajnik in predstojnik iz Campbelltowna. Tudi župnik fare v Merrylandsu, Fr. Kerrisk, nas je počastil s svojim obiskom. Vabilu se je odzval tudi prezbiterijanski minister Rev. Hewitt. Celo tudi Melbourne so prišli na slovesnost: p. Bazilij Valentin in dve sestri. Ob koncu slovesnosti je p.

provincial Ambrož spregovoril nekaj besed rojakom.

Na novo leto je bila prvič v naši cerkvi sv. maša. To pot je bila cerkev premajhna in so rojaki stali zadržani in celo zunaj cerkve. S p. Bazilijem sva somaševala. Pevski zbor je prepeval božične pesmi. Tudi bogoslovci iz Campbelltowna, ki so cerkev zunaj prebarvali, so bili na slovesnosti prve maše v naši cerkvi.

Za večerno mašo prvi petek in soboto v januarju je prišlo vsakokrat dober ducat rojakov. Za prvo nedeljo pa je bila udeležba okrog 150.

Vsem skupaj in vsakemu posebej iskren Bog plačaj! Darovi za "Veselovo" bodo objavljeni v velikonočni številki "Rafaela". Ta mesec bosta dve maši za vse dobrotnike. — P. Valerian

† SELMA THUMA

V petek 19. decembra 1969 v zgodnjih jutranjih urah je preminula v Prince Alfred bolnici v Camperdownu 39 letna Selma Thuma iz Dapto. Že nekaj časa je bolehalo, končno so ugovotvili leukemijo. Pripeljali so jo v Sydney. Toda tudi tu ji niso mogli več pomagati.

Pokojna Selma Thuma roj. Stele se je rodila v Ljubljani 24. 12. 1929. V Avstralijo je prišla pred dvema letoma skupaj z možem Aleksandrom, hčerko Milojko in s sinom Milošem. Pred kratkim so si kupili hišo. Pokojnica je napravila srednjo glasbeno šolo v Ljubljani. Takoj po prihodu v Avstralijo je začela poučevati muziko in je tudi igrala pri slovenski službi božji v Wollongongu. Veseli smo bili, da smo imeli po letih spet organistinjo. Toda na žalost le dobro leto.

Pogrebna maša za pokojnico je bila v katedrali v Wollongongu v ponedeljek 22. dec. številni rojaki in znanci ter učenci glasbene šole pokojnice so jo spremili na zadnji poti. Pokopana je bila v Dapto. Bila je pripravljena, saj je še pred kratkim prejela svete zakramente pri slovenski službi božji. Naj ji bo Bog bogat plačnik, ko se je žrtvovala in igrala pri slovenskih službah božjih, čeprav se ni počutila zdravo. Pa tudi za lanski materinski dan je pripravila bogat glasbeni program v dvorani pri katedrali. Prav tako tudi v pozdrav novomašniku p. Stanku v oktobru.

Možu pokojnice, hčerki in sinu ter materi in sestram v domovini iskreno sožalje. Naj jim bo Bog in božja mati Marija uteha v njihovi bolečini. Pokojnice se radi spominjamo v molitvi in pri sv. maši. — P. Valerijan

KO SE DAN UMIRI

I. Burnik

*Ta stara zemlja je kot bi okamenela,
nikjer gozdov šumenja ni, ne žitnih polj —
Vse naokrog je pesek rjav in vrani zgolj,
iztrebil čas je kengurujeva krdela.*

*Svetilke sij mi v rovu je oči omračil
in v hrepenenju ves sem izgorél —
Kaj, če v slovo bi culo si natlačil,
kaj, če opalom "zbogom" — in bi šel?*

*Prihaja — je že tu — vročina,
prijetno v prsnem košu me skeli —
Ko truden dan v večer se umiri,
o hrepenenju nimam več spomina ...*

NEW SOUTH WALES

Concord. — Srečno novo leto MISLIM, p. uredniku, naročnikom, bralcem in vsem rojakom! Spodobi se, da s takimi besedami in voščili začnem dopisovati v letu 1970. Te dni je bilo hudo pri mojih sosedih, ki sicer niso Slovenci, sosedi pa so. Njihova najstarejša hčerka je zbolela od srčnih bolečin in prelila veliko solz. Temu sem se čudil, ker mi je njena mati povedala, da je dekle dobila pismo od zaročenca. Razumel sem šele, ko sem zvedel za vsebino. Kako je pisal, bom povedal po slovensko: Mila moja! Mi je prišlo na ušesa, da misliš, da te zanemarjam. Ne verjemi tega! Noč in dan mislim nate. Pisati ne morem pogosto, ker sem zelo zaposlen, pridem pa še bolj težko. Toda vedi, premagal bi vse ovire, da bi le mogel priti, naj bodo hribi ali doline, povodenj ali puščavski pesek in prah, daljava bi mi ne pomenila nič. Še če bi te bilo treba iskati na luni, bi se pridružil prvi ekspediciji tja gor, samo da bi te videl in bil pri tebi. No, na novega leta dan bom po dolgem času imel prosto od jutra do večera, lahko si misliš, kako hrepenim po tebi, srcece moje! Vsako jutro najprej prečrtam na kalendarju en dan in srce mi poskakuje, ko štejem še tiste kratke preostale dni. Vse drugo ti bom osebno povedal, saj bova lahko dolgo skupaj, pričakuj me cel dan, saj bom prav gotovo prišel, če le ne bo dež. Pozdrav in poljub. — Povem vam, da je težko tolažiti zaljubljeno stvarco, če tako pismo dobi. — **Pepe Metulj.**

Wentworthville. — Zelo veselo je, da bomo v novi slovenski cerkvi lahko obhajali tudi prve petke v mesecu in prve sobote. Nekateri med nami vse premalo poznajo Srce Jezusovo in Marijo Fatimsko. Božjemu Sreču so namenjeni prvi petki, prve sobote pa Mariji Fatimski. Dobijo se lepe podobice obeh in besedilo razlaga obljube Jezusove za prve petke, Marijine pa za prve sobote. Želim, da bi te podobice imeli na ponudbo pri slovenski cerkvi, ko bodo v njej pobožnosti prvih petkov in prvih sobot. Tudi bi bilo zelo želeto, da bi v MISLIH brali kakšne članke o tem, da bi se naši rojaki bolj poučili o teh tako važnih duhovnih rečeh. Končno naj priporočim prelepi molitvenik, ki se mu pravi: ZDRAVA MARIJA MILOSTI POLNA. Dobite ga lahko pri MISLIH. Že zato je

dragocen, ker tako lepo opisuje slovenska božja pota, ki so posvečena Mariji. Pa tudi lepe pesmi Mariji v čast najdemo v njem, na primer tisto tako pristrčno:

Zdrava, morska zvezda, mila božja Mati
ter vselej Devica, raj odpiraj zlati!

Zaključujem to pismo z lepimi pozdravi vsem bratom in sestram po širni Avstraliji. Vsem, ki to berete, želim prav srečno in zadovoljno Novo leto!
— **Ivanka Filipič** z družino.

Marrickville. — V roke mi je prišel seznam knjig Mohorjeve družbe za leto 1969 - 70. Vmes je tudi Trstenjakova knjiga HOJA ZA ČLOVEKOM. Pod naslovom je pripomba: Knjiga obravnava človeško pot od najnižje do sodobne stopnje kulture. Pri vsakem pojavu se odkriva temeljno dejstvo, da je človek kljub razvoju bistveno različen in odličnejši od ostalih živih bitij. Človek ima namreč duhovno in neumrljivo dušo. Zgodovina človeštva je hoja, je hrepenenje po naši veličini, ki je niti kot posameznik, niti kot celota v polni meri ne moremo doseči.

Urednikov članek v MISLIH je bil čisto v drugačnem tonu, poganskem. Omenjeni seznam ima ceno za knjigo (broširano) \$1. Torej en sam dolar. V MISLIH je bila navedena dosti višja cena. Čudno sorazmerje od vseh strani. Zbogom! —
Podpisan.

PRIPOMBA: Kje je bila v MISLIH navedena cena Trstenjakovi knjigi? Izrecno je bilo povedano, da je nimamo tu v zalogi. Ur.

Sydney — Rojak **Jože Koščak** je pred kratkim odprl čevljarstvo delavnico v trgovskem predelu Sydneya. Sprejema popravila in naročila čevljev po meri. Kadar se mudite v mestu po opravih, oddajte pri njem čevlje v popravilo. V nekaj urah boste imeli popravljene po nizki ceni. Koščakova delavnica je na naslovu: 79 Goulburn St. (vokal Pitt St.) Napis zunaj je: SA-KLEN SHOE REPAIR. Telefon: 211-0458 — "Misli".

VICTORIA

Keilor East. — V listu DRUŽINA, ki izhaja v Ljubljani, je bilo lepo poročilo v blagoslovitvi nove cerkve v Zabičah pri Ilirski Bistrici. Zabiče so majhna vasica blizu hrvatske meje v kraški župniji Podgraje. Vaščani so si postavili novo cerkev, ki je posvečena Žalostni Materi božji. Zapisano stoji, da je cerkev moderna in prikrojena kraškemu terenu čudovito se prilega pokrajini. Slovesnost blagoslovitve se je vršila lani 14. septembra. Zbralo se je ljudi, da je procesija bila dolga nad pol kilometra. Blagoslovili so tudi nov zvon in ga takoj potegnili v zvonik, ki je, kot vidimo na sliki, zelo zastaven in tudi visok. Denar za novo cerkev so zbirali več let in lepe vsote so darovali izseljenci iz Podgraj in okolice. Družina piše, da se je župnik Milan Grlj tisti dan zahvalil za darove v treh jezikih. Naloga podpisanega pa je, da se zahvali rojakom v Melbournu, ki so tudi darovali v ta namen. Naj dobri Bog vsem obilno povrne! — **Rude Iskra.**

St. Albans. — V decembrski številki MISLI sem bral v članku o dr. Trstenjaku, kjer ste zapisali to le: Prav nič ni zoper vero, če mislimo, da se je človekovo telo razvijalo in razvilo "iz praprednikov" v živalskem svetu, dokler . . . in tako dalje, kakor tam stoji. Ne mislim reči, da ni bilo zapisano prav. Ampak jaz sem bral v razpravi nekega jezuita, ki je po mojem mnenju še lepše in bolj jasno povedal. Tam je stalo tako: Evolucija ali razvoj ne pomeni, da je opica postala človek. Pomeni pa, da so opica, človek in vsa druga živa bitja imela skupnega prednika. — Za zaključek je oni učenjak zapisal še to: Uvideti je treba, da je človek podoben Bogu, ni mu pa enak. In človek je podoben tudi živalim, pa nobeni od njih ni enak. — To sem želel dostaviti k članku o dr. Trstenjaku in mislim, da s tem nisem ničesar spodbil, kar piše o njem p. urednik. Lep pozdrav! — **Naročnik.**

Melbourne. — Nabiralno akcijo v pomoč osiroteli družini Fartek smo s tukajšnjim Slovenskim društvom začeli skupaj, pa kakor sem videl v zadnji številki, so me prehiteli z objavo darovalcev. Zato naj tu objavim, kar sem nabral, da bo seznam popoln: \$30: Slov. Karitas; \$18: Ivan Mihelj; \$10: Slov. sestre, Julija Mrčun, Franc Erpič; \$5: Alojz Kerec, druž. A. Stojkovič, Kristina Levstik, Ivan Kovačič, Anton Ivančič; \$4: druž. Jackanič; \$3.50: Ivan Horvat; \$3: Stanko Zitterschlager; \$2: druž. Mesarič, druž. Lapuh, Jože Slavec, druž. škof, Marcela Bole, Franc Petelin, Eileen Cody, Anton Brne; \$1.50: druž. Oblak,

Misli, January, 1970

Mrs. I. Lauko; \$1: Milka Hervatin, druž. Klanjar, druž. Žerial.

Vsem dobrotnikom iskren Bog plačaj! Vdova Fartek me je naprosila, naj ob tej priliki objavim tudi popravek društvenega poročila v zadnji številki. Poročilo, da je "ostala sama z 2 otrokoma in enim na potu", bi se moralo glasiti samo, da je "ostala sama z 2 otrokoma". Prepričan sem — in to sem zagotovil tudi vdovi — da zmotno poročilo ni bilo pisano zlonamerno. — **P. Bazilij.**

SOUTH AUSTRALIA

Andamooka. — Pozdrav rojakom iz dežele opalov. Vsi veste, da so opali posebna avstralska specialiteta. Ali jih ne bi tudi vi radi imeli? Za nakup teh biserov se lahko obrnete na moj naslov. Prodajam to blago vseh vrst po najnižjih cenah. Moj naslov je: **Ivan Legiša, P.O. Box 92, Andamooka, S.A. 5722**

SLOVENSKO DRUŠTVO SYDNEY

Box 93 P.O. Fairfield 2165

vabi na

PREDPUSTNO VESELICO

v soboto 31. jan. 1970

POLJSKA DVORANA, CABRAMATTA
Vogal West & Bareena

Dobra postrežba, bogat srečolov, prijetna zabava ob zvokih godbe

" J A D R A N "

Poljski klub ima dovoljenje za točenje "trdih" pijač. Zato ni dovoljeno prinašati jih od zunaj.

Darovali za Slovenski dom: \$20: Jože Cetin, \$6: Jože Petrič, \$5: Milan Gorišek, \$4: Jože Marinč, \$2: Slavko Fabjančič, Alojz Milosič, Ljubica Pleterski, \$1: Rihard Bogatec. — Pristréna hvala in še se priporočamo! — ODBOR

OBISK IZ VENEZUELE

PRI P. KLAVDIJU OKORNU

Še je precej rojakov med nami, ki se spominjajo p. Klavdija, ki je nekoč deloval med avstralski-mi Slovenci skupno s p. Benom Korbičem. Zdaj je p. Klavdij župnik v Milwaukeeju. ZDA. V "Ameriški domovini" je objavil poročilo o obisku iz Venezuele v Južni Ameriki. Je zanimivo in ga ponatiskujemo. — Ur.

Taki obiski so bolj redki. Ta je pa nekaj posebnega. Predstavili so mi ga. Je to Adolf Grad. Ko so se po vojski ljudje odločali, kam bodo šli iz evropskega kotla, se je on odločil, da gre v Venezuelo. Z njim je potovalo dvanajst družin. Ustavili so se v glavnem mestu Caracas. Tu so bili dva dni. Po dveh dneh so jim dali državljanstvo in so jih poslali v različne predele dežele.

Njega so poslali kakih 1500 milj od glavnega mesta. On pravi: Poslali so nas v džunglo. Svet je čisto drugačen, kakor smo ga mi vajeni. Dežela leži na ekvatorju in je silno vroče. Od enajstih dopoldne do petih popoldne nihče ne dela, ker je prevroče. On sam ni nosil jopiča vsaj 15 let. Moški so večinoma oblečeni o bele prtene hlače in srajco, tako nekako kakor naši Belokranjci.

Ljudje so zelo revni. Nihče skoraj ne dela. Ni potrebno. Dežela rodi toliko, da ima vsakdo za sproti dovolj. On sam ima majhno trgovino z zelenjavo, toda nobenih uradnih ur. Kadar kdo pač pride, pa dobi. Ljudje ga večkrat naprošajo, da je za botra otrokom. Otroka prinesejo h krstu popolnoma nagega in ga takega pustijo. Otroci do osmega leta letajo okrog brez obleke. Take so pač razmere in podnebje.

Indijanci hodijo okrog in prodajajo majhne amulete, da kaj zaslužijo. Pri nekem, ki je prišel k njemu ponujat tako robo, je opazil, da ima tam vmes tudi brezijansko Marijo. Hotel jo je kupiti od njega kot spomin na dom. Ni mu je hotel prodati za nobeno ceno. Ko ga je vprašal zakaj, je vedno odgovarjal: To je moja kraljica. Pozneje je zvedel, da je tisto Marijo sin podedoval po očetu. Verjetno jim je prišla v roke po kakšem misijonarju.

Ur večinoma nimajo. Vsakdo se postavi na sonce in pogleda svojo senco in ve, koliko je ura. Sonce stoji točno nad glavo. Večera, kot smo ga

mi vajeni, ni. Ko pride ura šest zvečer, se zdi kakor, da bi sonce padlo v vodo. Prav tak je tudi sončni vzhod. Vse se zgodi v hipu. Nikoli se nikomur nikamor ne mudi.

Amerikanci imajo velik vpliv. Vso petrolejsko industrijo, ki je ena največjih na svetu, večinoma oni nadzirajo. Vsak dan izvozijo do tri milijone sodov olja. Ljudne živijo v miru. Lahko potujejo povsod, le v Rusijo in na Kubo ne smejo. Če kdo od Kubancev hoče iti na Kubo, ker je tam rojen, mu pravijo: ti lahko greš, otroci, ki so tu rojeni, ostanejo tukaj. In mož se premisli.

Borba za in proti komunizmu je preprosta. Agentje, ki prihajajo s Kube in mešajo ljudi, se zelo trudijo, da bi ljudi pridobili za komunizem. Uspeha ni veliko in tudi oblast je proti. Njemu se je primerilo, da je srečal ljudi, ki so bili navdušeni za komunizem. Pripovedoval jim je, kakšen je komunizem in kaj počne, pa jih ni mogel prepričati. Ko jim je rekel, da bodo morali delati, so pa takoj rekli, da tega pa ne in da nočejo biti več komunisti. Čudna dežela in čuden narod! Kdo bi jih razumel?

Grada je dobila v Ameriko na obisk njegova teta, ki živi v Clevelandu. Sam je imel v žepu le dva dolarja in petdeset centov. Njegovi starši žive v Koloradu. Poklical jih je po telefonu. Pa se ni mogel z njimi nič pogovarjati. Oba sta od veselja le jokala. Tukaj se je zbralo nekaj ljudi, ki mu bodo skušali omogočiti pot v Kolorado. To je veliko dobro delo. Kako bi bilo hudo vsem, če se mu to ne bi posrečilo sedaj, ko je že tako blizu.

Ko sem ga srečal, je bil dobre in vesele volje. Le tožil je, kako ga zebe, ko nam še na mar ni bilo, da je mraz. Tako se človek privadi okolice in podnebja. Tako dobiš slovenskega človeka zares po vsem svetu. Upam, da se med nami dobro počuti in da bo tudi dobil priložnost, da bo videl svoje starše predno mu poteče čas, da se vrne.

KDO BO PAVEDAL?

MARTIN HORVAT iz Beltinec v Prekmurju je imel zadnji naslov Huxtable Ave, No. Altona, Vic. Umrla mu je mati, umrla sestra, ne moremo mu sporočiti, ker je pošta pismo vrnila. Iščeta ga oče in brat. — Štefan Horvat, Zabreznica 18, p. Žirovnica, Slovenija.

SKRIT PREGOVOR

1	X			X	
2		X	X		
3	X	X	X	X	X
4			X	X	
5		X	X	X	X
6		X	X		X
7	X	X	X		
8		X	X	X	
9	X			X	

Da ga najdeš, zapiši v devet vrst devet besed, ki pomenijo:

- 1 z njo pišemo na tablo
- 2 izguba igre ali vojne
- 3 ne majhen
- 4 edinost (4. sklon edn.)
- 5 brema
- 6 slavnostna pesem
- 7 pisker
- 8 ženski oddelek turškega dvora
- 9 svetopisemski kralj

Nato vzemi črke po vrsti iz okene, ki so znamenovana z X in skriti pregovor te bo oplazil po jeziku.

Dr. J. KOCE

G.P.O. BOX 670, PERTH, W.A. 6001.

TELEFON 87-3854

1. Obrnite se na nas, če hočete imeti res pravilne prevode spričeval, delavskih knjžic in sploh vseh dokumentov.
2. Ravnajte se po načelu "svoji k svojim", kot to delajo drugi narodi. Zato naročajte vozne karte vseh vrst (za letala, ladje itd.) pri nas, saj pri nas ne stane vozna karta niti cent več kot drugje. Kdor naroči karto pri nas ali na čigar priporočilo dobimo naročilo, mu damo brezplačno informacije in nasvete v pravnih in poslovnih zadevah.
3. Darilne pošiljke (pakete) izvršujemo hitro in solidno. Če želite, vam pošljemo cenik.

ZASTOPNIK ZA VICTORIJU: ZASTOPNIK ZA N.S.W.:

MRS. M. PERSIC

704 INKERMAN RD.,
COULFIELD, VIC.
Tel. 50-5391

MR. R. OLIP

65 MONCUR ST.,
WOOLLAHRA, N.S.W.
Tel. 32-4806

ZASTOPNIK ZA QUEENSLAND:

MR. J. PRIMOŽIČ

39 DICKENSON ST.,
CARINA QLD. 4152

TURISTIČNA AGENCIJA

“PUTNIK”

72 Smith Street, Collingwood, VIC. 3066 — Lastnik: PAUL NIKOLICH

Priporočamo se za potovanja v Slovenijo po najnižjih cenah. Urejujemo vse potniške zadeve: potne liste, vize in druge dokumente.

Pripravljamo za vsak mesec skupinska potovanja v Slovenijo in druge kraje v Jugoslaviji

Pišite, telefonirajte ali pridite osebno.

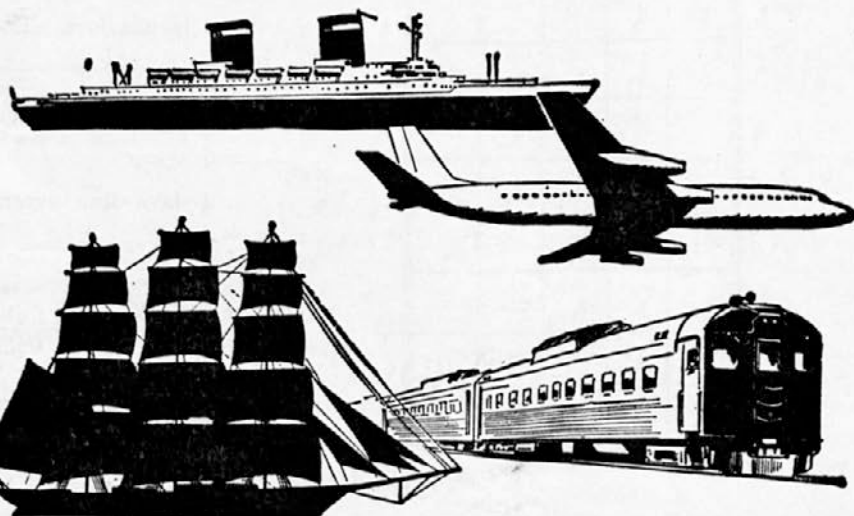
Priporočite nas svojim prijateljem.

Ako živite daleč od nas, vam vse uredimo po pošti.

PUTNIK ima zvezo z vsemi kraji v Jugoslaviji.

PUTNIK je edina samostojna agencija v Avstraliji.

Odprto imamo vsak dan od 9. dop. do 6. pop. Ob sobotah od 9. do 12, ob nedeljah od 10. dop. do 2. pop.

URADNIKI: Mr. P. Nikolich, Mrs. N. N. Nakova,
Miss L. Koren, Mr. R. Manevski.

TELEFON: 419-1584, 419-2163
PO urah: 41-5978 in 44-6733

PHOTO STUDIO

VARDAR

108 Gertrude Street

Fitzroy, Melbourne, Vic.
(Blizu je Exhibition Building)

Se priporoča rojakom za naročanje
fotografij vseh vrst.

Nevestam posojamo brezplačno
nove poročne obleke.

Odprto vsak dan od 9. do 1.
in od 3. do 6. ure pop.

Ob sobotah in nedeljah od 9.-7.

Dogovorite se za čas preko telefona:
41-5978. Izven ur: 44-6733

Lastnik: P. NIKOLICH

SLOVENSKE PLOŠČE
KNJIGE — SLOVARJI — MUZIKALNI
INSTRUMENTI

UNIVERSAL RECORD CO.

205 Gertrude St., Fitzroy, VIC. 3065
Tram 88, 89, 90 iz Bourke St. do postaje 13.

Kataloge in naročbe pošiljamo s pošto
POSLUŠAJTE RADIJSKO EMISIJO
ob sobotah 8.00 zvečer na

2CH — SYDNEY, Val 1170

STANISLAV FRANK

74 Rosewater Terrace, Ottoway, S.A. 5013

LICENSED LAND AGENT:

Posreduje pri nakupu in prodaji zemljišč
in hiš.

DARILNE POSILJKE v Jugoslavijo
posreduje.

SERVICE ZA LISTINE: napravi vam
razne dokumente pooblastila, testamente itd.

ROJAKI! S polnim zaupanjem se obra-
čajte na nas v teh zadevah!

Tel. 42777

Tel. 42777

PRIMBEE AUTO SMASH

Lastnika

SLAVKO IN MILENA VAVPOTIČ

Priporočata se rojakom v Wollongongu
in okolici za popravila avtomobilskih karo-
serij.

Vsa popravila solidna in po zmernih cenah
Vozila so lahko zavarovana ali nezavarovana

2 Shellharbour Rd., Primbee, N.S.W.

TEL.: 42 — 784

AVTOKLEPARSKO PODJETJE

IVAN ŽIŽEK

"GRANVILLE" SMASH REPAIR"

10 Rawson Rd.
Guildford, N.S.W.
Tel. 632-4433

Delo opravi v sporazumu z zavarovalnico
ali po osebnem dogovoru s stranko.

Ponoči in podnevi "Towing Service"
Izučeni avtokleparji lahko dobijo delo
Tel.: 632-4433 — 632-0349

Gospod doktor, dajte mi vendar zdravilo za
mojo desno nogo. Kar naprej me boli in še pono-
či čutim trganje v nji. — Saj sem vam že povedal,
da zoper to ni zdravila. To so samo posledice star-
rosti. — Kako naj bo ođ starosti! Zakaj me pa le-
va noga nič ne boli, čeprav je prav toliko stara?

SLOVENSKA MESNICA ZA

WOLLONGONG ITD.

TONE IN

REINHILD OBERMAN

20 Lagoon St., Barrack Point, NSW.

Priporočava rojakom vsakovrstne mesne
izdelke: kranjske klobase, ogrske salame,
slanino, sveže in prekajeno meso, šunke itd.
Vse po najboljšem okusu in najnižjih cenah.

Razumemo vse jezike okoliških ljudi.
Obiščite nas in opozorite na nas vse svoje
prijatelje!

POZOR! POZOR!

Preden kupite poltrone, divane ali "couche", pridite k nam ogledati si kvaliteto in nizke cene.

Izdelujemo jih sami, zato so naše cene za 50% odstotkov nižje kot drugod.

VIKTOR STOLFA

562 High Street, Thornbury, Vic. 3071

Tel. 44-7380

Seveda se bomo pomenili po slovensko

Junaška gospa je povabila prijateljice v svoj avto in jih peljala na izlet na deželo. Privozile so do kraja, kjer so neki moški plezali na telegraf-ske drogove ob cesti. Zjezilo jo je in je rekla: Preteti dedci, zakaj se pa umikajo? Taki strahopetci! Ali mislijo, da sem prvič pri volanu?

Ljubljanska srajca Tonček je bil na počitnicah na kmetih pri sosošolcu Janku. Gledal je, kako Jankov oče orje na njivi s konjem. Vprašal je Jan-

GLAVNI AGENT ZA FIRMO "PUTNIK"

OLYMPIC EXPRESS

110 A Bathurst St., Sydney, 2000

Tel: 61-7121 ali 26-2191

PODRUŽNICA:

253 Elizabeth St., Sydney

Tel: 26-1134

- ★ Urejuje rezervacije za potovanje po morju in zraku
- ★ Nudi možnost dolgoročnega odplačevanja na nizek depozit
- ★ Izpolnjuje obrazce za sklepanje zakona, razne prošnje in tako dalje.
- ★ Ima na ponudbo zastopnika, ki vas lahko obišče in vam pomaga v raznih problemih.

OBRAČAJTE SE NA NAS!

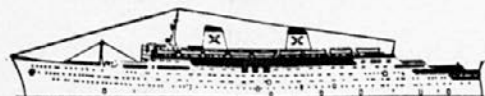
ka: Zakaj pa tvoj oče samo z vajeti komandira konja, reče pa nič? Sem bral, da drugi rečejo konju "hi-hot" in še kaj takega. Janko je odgovoril: Veš, oče in konj sta skregana. Pred tremi leti je konj očeta nekaj obrcal, od takrat ne govorita več.

NAJCENEJŠE POTOVANJE

Z ladjo: MELBOURNE — GENOA
(izven sezone) \$ 350.00

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
BELGRAD — AVSTRALIJA \$ 822.70

Z letalom skupine: AVSTRALIJA —
ZAGREB — AVSTRALIJA \$ 836.60

Lahko oskrbimo vse formalnosti
in potovanje za vaše družine in sorodstvo.

Z ladjo: GENOA — MELBOURNE
(vključno železnica iz Ljubljane) \$ 471.75

Z letalom: LUBLJANA —
AVSTRALIJA \$ 608.80

Za podrobne informacije in tiskovine:

A L M A POTNIŠKO PODJETJE

330 Little Collins Street (vagal Elizabeth St.,
Melbourne 3000. Telefon: 63-4001 & 63-4002